

Maš tednik

kulturno - politično glasilo



HUBER

mašni parametri in cerkvene posode.

Graz, Prokopig. 2 — Celovec, Ebentaler
Strasse 36 (sprejemanje popravil in izdelo-
vanje društvenih zastav).

svetovnih in domačih dogodkov

3. leto / številka 41

V Celovcu, dne 10. oktobra 1951

Cena 70 grošev

Slavenec - brat

(„Der slowenische Bruder“)

Koroški pisatelj Fr. Perkonig je prvi izgovoril besedo o slovenskem bratu na Koroškem. Hoté ali nehoté je s tem zarisal osnovno nalogo, ki jo ima Avstrija in katere dobra ali nepovoljna rešitev odloči njeno bodočnost. Vsi stvarni avstrijski zgodovinarji, začeni od Čeha Palackýja, soglašajo v tem, da je avstrijsko poslanstvo v povezavi nemškega dela Avstrije z obrobni slovenskimi ljudstvi. Položaj slovenskih skupin v Avstriji je barometer solidnosti ali nesolidnosti avstrijske države. Stara monarhija se je razbila ob velenemskem nerazumevanju slovenskih težnj. Povojna republika Avstrija je od Seipla preko Dollfusa do Schuschnigg sicer skušala reševati narodnostni problem v državi, a je končno klonila pred nemšk. nacionalizmom. Tretja Avstrija Rennerja, Fiegla in Körnerja spet stoji pred taistim vprašanjem in ne bo mogla preko njega: kako naj se v okviru državnih meja ustvari mirno sožitje avstrijskega nemškega ljudstva s slovenskimi skupinami.

Nam je vsaka država ne samo človeška tvorba, marveč tudi orodje politike. Previdnosti, člen božjega načrta na tej zemlji. S prvim dnem frankfurtskega parlamenta minulega stoletja, ko je nemški nacionalizem v Avstriji prvič dvignil glavo, se vije črna nitka avstrijske žalosti v režiji velenemstva do ločitve Madžarov iz državne skupnosti, do politične osamosvojitve slovenskih ljudstev bivše monarhije, do umora Dollfusa, do pokopa Schuschniggove Avstrije. V novi Avstriji so dunajski Čehi, gradiščanski Hrvati in koroški Slovenci morda zadnjič nekako darilo božje Previdnosti Avstriji, naj končno obračuna z nemškim nacionalizmom in najde pravično sožitje s Slovani lastnega političnega ozemlja. S trenutkom, ko je izpričana nezmožnost avstrijske države za reševanje teh osnovnih kulturnih vprašanj, je hkrati zaigrana avstrijska samostojnost. Brez svoje osnovne ideje mora vsaka država prej ali slej postati plen tuje miselnosti.

Narodnostni problem pa je predvsem kulturni problem. Ali ima avstrijski nemški narod dovolj kulturne, нравne sile, da prizna v dejanju enakopravnost drugega naroda v isti državi in v isti deželi? Ali so upravni uradniki, učitelji, kulturniki in gospodarstveniki, ki sta jim njihov jezik in kultura njihovega ljudstva prvina njihove narodne zavednosti, нравno močni dovolj, da spoštujejo tudi sosednji narod, njegov jezik in njegovo kulturo? Postopanje s slovenskim človekom v uradu, na železnici, v trgovinah, način pouka slovenskih otrok v šolah, obzir do slovenskih gospodarskih potreb — vse to in še več je dejanski odgovor na to vprašanje. Izjave vodilnih mož ostri- ne sožitja lahko omiljujejo, članki v časopisih lahko objektivno razpisujejo, pravičnostni čut poedinih pametnih zamore lajšati boleče rane medsebojnih odnosov. O dobrem ali slabem sožitju narodov-sosedov pa odločujejo vsi, ki so na kakršnem koli mestu upravnega, kulturnega, šolskega in gospodarskega aparata dežele. Njihovo mnenje in njihovo ravnanje s Slovenci, njihovo mnenje o slovenskem jeziku in slovenski kulturi ter njihovo tozadevno zadržanje odloča dobro ali slabo sožitje narodov-sosedov. V rokah vseh teh je končno usoda in bodočnost tudi njihovega lastnega naroda in države.

Kako politično kratkovidna je iz te perspektive izjava podkloštrskega župana o brezpotrebnosti dvojezičnega šolstva. Kakšna nacionalna zaslepost je morala napotiti pliberske pobalane k napadu na dva nedolžna slovenska rojaka. Kateri duhovitež je pogruntal veleizdajo učitelja Kurbusa. Zlonamerna in protidržavna pa je velenemška nacionalna gonja, ki se skriva

Za Perzijo še Egipt

Ko je bila podržavljena petrolejska industrija v Perziji, ni bila s tem prizadeta samo Anglo-Iranska petrolejska družba kot lastnica vseh naprav za črpanje in čiščenje petroleja, ampak posredno vsa Velika Britanija. Saj so velikanski dobički, ki jih je dobivala Anglo-Iranska petrolejska družba, prinašali dohodke vsemu britanskemu prebivalstvu. Razen tega pa je bila Velika Britanija v političnem ugledu močno prizadeta, ko je odpovedala Perzijo pogodbo o črpanju petroleja z navadnim podržavljenjem vseh naprav, ki jih je uredila tekom desetletij Anglo-Iranska petrolejska družba.

Ko so ostala pogajanja med Veliko Britanijo in Perzijo brezuspešna in ko tudi posredovanje Amerikanca Harrimana ni imelo nikakega vidnega uspeha, je izročila Velika Britanija spor v reševanje Varnostnemu svetu pri Organizaciji združenih narodov. Na prvi seji so sklenili v Varnostnem svetu, da je Varnostni svet pristojen, da o tem vprašanju razpravlja, nato pa so seje odložili, da pridejo zastopniki Perzije v New York. Na sejo je odpotoval sam perzijski ministrski predsednik, Mossadeq, ki pa je takoj ob svojem prihodu v Ameriko močno obolel in leži v New Yorku v bolnici.

Egipt odpoveduje pogodbe

Med tem pa je udarila v svet druga, za Veliko Britanijo in za njen ugled v svetu še bolj razburljiva vest. — Leta 1936 je sklenila Velika Britanija z egiptovsko vlado posebno pogodbo, ki dovoljuje Veliki Britaniji v Egiptu razne predprave. Večkrat pozneje je že egiptovska vlada napovedovala, da bo treba to pogodbo spremeniti. Nadalje je zahtevala tudi vlada Egipta, da naj bi bil Sudan — to je veliko ozemlje, ki se razteza jugozapad. od Egipta v notranjost Afrike — priključen Egiptu kot sestavni del egiptovskega kraljestva. Kot nadaljna zahteva Egipta je bila, da Velika Britanija umakne svoje čete iz Egipta, ki jih je imela tam v smislu omenjene pogodbe iz leta 1936. Končno pa je zahtevala egiptovska vlada za sebe nadzorstvo nad Sueškim prekopom, ki teče skozi egiptansko ozemlje.

Za deseti oktober v Velikovemcu

Ob priliki obletnice in praznovanja desetega oktobra kot obletnice koroškega plebiscita je bila na predvečer tega dne proslava v Velikovemcu. Ob tej proslavi so proslavili tudi obnovitev starega velikovskega gradu, ki so ga preimenovali v „Novi grad“. V slavnostni dvorani je bila slavnostna seja velikovskega mestnega občinskega sveta, na kateri je župan Martin Hosp najprej pozdravil deželnega glavarja Ferdinanda Wedeniga.

Deželni glavar je v svojem pozdravnem govoru med drugim dejal:

pod krilatico „Elternrecht“ in bi rada odstranila iz ljudskih šol zadnjo sled slovensčine. Varnostni aparat, ki naj čuva mir, red in solidnost države, bi bil v tem primeru dolžan, da v kali zatre sleherni slični poizkus kot izrazito izdajo avstrijskih interesov in avstrijskega poslanstva.

Še to: So med nami ljudje, ki govorijo v družini in sosesčini naše domače, slovenske narečje. Velenemška šola in vzgoja sta jim ubili narodnostni čut in spoštovanje lastne materinščine. Tem ljudem je treba povedati — in v to so poklicani predvsem predstavniki naroda — sosed — da je narodno odpadništvo najgrši in najžalostnejši sad velenemstva in njegove sebičnosti. Narodni socializem je smrtna obsodba tega nemškega nacionalizma in s tem tudi

Velika Britanija je z razgovori o vseh teh vprašanjih odlašala, dokler ni perzij. zgled vplival tudi na Egipt. — Pretekli ponedeljek je namreč egiptovski ministrski predsednik, Nahas paša, zahteval od egiptovskega parlamenta, da razveljavi anglo-egipčansko pogodbo iz leta 1936, kar je egiptovski parlament z velikim navdušenjem sprejel. Sprejel pa je parlament tudi sklep, da se razveljavi pogodba iz leta 1899, ki daje Veliki Britaniji predprave v Sudanu. Istočasno pa je ukinil parlament tudi pogodbo o pravici posadk britanskih čet ob Sueškem prekopu.

„Kralj Egipta in Sudana“

Nadalje je egiptovski parlament v Kairo še sprejel zakon, po katerem postane kralj Faruk „kralj Egipta in Sudana“.

Te vesti iz Egipta so močno pretresle Veliko Britanijo in gotovo ne bodo, brez vsakih posledic na izid britanskih volitev, ki bodo v dobrih desetih dneh. Bivši britanski ministrski predsednik Churchill je označil odpoved pogodbe med Veliko Britanijo in Egiptom kot „novi udarec proti Veliki Britaniji, ki je še težji in bolj žaljiv za Veliko Britanijo, kot pa udarec, ki ga je doživela Anglija v Abadanu v Perziji.“

Britanski zunanji minister Morrison je izjavil, da Velika Britanija ne bo priznala odpovedi anglo-egipčanske pogodbe in je sklical vojaške poveljnike z Bližnjega Vzhoda v London na važno posvetovanje. Vendar pa je veliko vprašanje, če bodo Združene države Amerike, ki pridobivajo tudi v Sredozemlju vedno več vpliva, dovolile kak vojaški ukrep Velike Britanije v Egiptu. Verjetno bo morala pristati Velika Britanija na sklepe egiptanskega parlamenta.

Tudi v New Yorku poudarjajo politični krogi, da je odpoved anglo-egipčanske pogodbe velikega in mogoče tudi usodnega pomena za zapadni svet, ker bi gotovo vsak nemir in vsako nezadovoljstvo v Egiptu izrabila takoj Sovjetska zveza v svoje namene, kar vse bi zelo oslabilo položaj zapadnega sveta v „hladni vojni“ med Zapadom in Sovjetsko zvezo.

„Kakor ste samo s skupnim sodelovanjem mogli izvršiti dela pri obnovitvi Novega gradu, tako naj nas to spominja, da bomo tudi v bodočnosti mogli vsa važna vprašanja rešiti samo v skupnem in sporazumnem delu vseh.“

Letošnji deseti oktober hočemo praznovati v razpoloženju miru in se bomo pri tem spominjali vseh onih, ki so doprinesli k temu, da je naša koroška dežela to in onstran Drave ostala svobodna in nerazdeljena. — Kakor pa želimo in zahtevamo, da se (Nadaljevanje na 2. strani)

smrtna obsodba narodnega odpadništva: Zaničevanje lastne materinščine in sramotenje lastne kulture je očiten greh nad seboj in sodobnim časom.

Zremo v bodočnost. Iz optimizma slovenskega človeka verujemo, da se bo Evropa s svojimi narodi po vseh strašnih zablodah in zmotah stoletne zgodovine končno znašla v sebi. Bodisi mirnim ali zopet nemirnim potom bodo evropski narodi končno dozoreli do spoznanja, da so si medsebojno enakovredni in enakopotrebni bratje. Tedaj bo, pred petnajstimi leti preuranjeno k 10. oktobru izgovorjena beseda o slovenskem bratu, dobila svoj pravi pomen. Kot danes bo stal slovenski narod, tudi tedaj. Naj ne bi moral izgovoriti obtožbo: Kaj, kje so moji bratje!

POZOR!

Zagotovite si svojo volilno pravico za volitve v kmetijsko zbornico! Vsak naj sam skrbi, da bo v volilnem imeniku! Posebno naj pazijo dvolastniki in užitarji.

KRATKE VESTI

Na Koreji bo verjetno prišlo med poveljnikoma čet Združenih narodov in poveljnikom komunističnih čet do sporazuma o nvem kraju, kjer naj bi se nadaljevala pogajanja za premirje na Koreji. Novi kraj za pogajanja naj bi bila mala vas blizu Kaesonga z imenom Panmundčon.

Ob drugi obletnici vzhodne nemške države so bile v vzhodnem območju Berlina velike proslave. Pozdravne brzjave sta poslala tudi generalisim Stalin in predsednik Vrhovnega sovjeta, Švernik.

V južno ameriški državi Kolumbiji je plaz zasul deloma osebni vlak. Pri tem je bilo mrtvih 32 oseb, 16 pa težko ranjenih.

Zastopniki Združenih držav se pogajajo v Madridu na španskem o zgraditvi ameriških pomorskih oporišč v Španiji.

Predsednik ameriškega generalnega štaba, general Bradley, je odpotoval v Atene in v Ankaru, da se vse potrebno dogovori, kar je v zvezi s pristopom Turčije in Grčije v obrambno zvezo severoatlantskih držav.

Na najvišji gori Evrope, na Montblancu (višina 4807 m), sta pristala z letalom v višini 4300 m dva švicarska častnikarja. Ker pa se je letalo pri pristanju deloma pokvarilo, je ostalo izpostavljeno viharjem in snegu, drzna letalca pa sta morala peš v dolino.

Nekateri ameriški listi vedo poročati, da se bosta Jugoslavija in Italija verjetno sporazumeli zaradi tržaškega vprašanja še pred koncem letošnjega leta.

Na Koreji so v veliki ofenzivi, katere se je udeležilo okrog 100.000 mož, čete Združenih narodov znatno napredovale v komunistične postojanke. S tem so verjetno hotele razbiti zbiranje komunističnih oddelkov za novo ofenzivo proti četam Združenih narodov.

Argentinski general Benjamin Menendez, ki je bil glavni povzročitelj upora proti vladi Perona v Argentini, je bil po nesrečnem uporu obsojen na 15 let ječe.

Največje število brezposelnih na vsem svetu je v Italiji, kjer dosega njih število povprečno 1.700.000. Italiji sledi Nemčija (1.250.000), Belgija (250.000), Velika Britanija, Francija, Avstrija (okrog 100.000), Španija, Nizozemska in Danska.

Predsedstvo jugoslovanske Narodne skupščine je sklenilo odpraviti ministrstvo za zunanjo trgovino in štiri gospodarska ravnateljstva. Posli teh uradov bodo po poročilih iz Beograda prenešeni na pokrajinske vlade.

V zadnjem času so cene na svetovnih trgih nazadovale, vendar pa se to pri nas še prav nič ne pozna, ker se trgovci izgovarjajo, da so nakupili še po višjih cenah. Kaj pa takrat, kadar cene rastejo in so trgovci nakupili še po nizkih cenah?

Novo izraelsko vlado je sestavil spet prejšnji ministrski predsednik David Ben Gurion.

Za angleške volitve so postavili liberalci 150 kandidatov manj, kakor pa pri zadnjih volitvah. Splošno sodijo, da bi prejšnji liberalni glasovi mogli priti v dobro konservativni stranki, kateri tudi prisojajo večjo verjetnost zmage kakor pa laburistični stranki.

Na Francoskem so bile v nedeljo volitve v pokrajinske zbornice. Volili so polovico poslancev. Pri tem so dobili največ glasov komunisti (23,8%), vendar pa manj, kakor pri zadnjih volitvah v poslansko zbornico. Po jakosti jim sledijo: zmerni in konservativni (21,3%), socialisti (17,2%), degolisti (13,4%) in ljudska stranka (8,9%).

Politični teden

Perzijski spor radi petroleja se je — vsaj zaenkrat — končal s porazom Anglije. Nadaljevanje tega spora se bo odvijalo na zasedanju Varnostnega sveta UNO, ki bo v naslednjih dneh.

Na Koreji traja še naprej ofenziva UNO divizij, medtem ko še ni jasno, ali se bodo pogajanja spet pričela ali ne.

Okrog vprašanja volitev v vsej Nemčiji je v teku velika polemika med politiki zapadne in vzhodne Nemčije.

V Angliji je v teku volilna borba, ki se bo razvijala precej v znaku angleškega umika iz Perzije.

Angleži so izpraznili pristanišče in mesto Abadan

Vsekakor je to zelo dalekosežen dogodek, čeprav spada le neposredno v okvir hladne vojne. Je tudi eden najtežjih udarcev, ki jih je Velika Britanija doživela po zadnji svetovni vojni. Tako iz gospodarskega, pa morda še bolj iz prestižnega razloga. Velika diplomatska bitka se je vodila dolge tedne med perzijsko vlado, ki je podprala petrolejsko industrijo in med angleško vlado, ki tega koraka ni priznala. Trumanov posebni odposlanec je posredoval na licu mesta in ni mogel doseči sporazuma. Angleži so pripeljali v perzijske vode svoje ladje, Perzijci so zagrozili z vojno, če bi angleški vojak stopil na njih tla. V ozadju je kot teman oblak visela perzijsko-sovjetska pogodba, po kateri ima Rusija pravico vkorakati v deželo, če bi jo ogrožala tuja bila.

Danes je položaj tak, da so Angleži, proti svojim prvotnim napovedim, da bodo z vsemi sredstvi branili varnost svojih državljanov v Perziji, čez noč izvedli njih vkrcaanje na ladje in povratek v Anglijo. Tu so bili uradniki petrolejske družbe Anglo-Iranian Co. V Perziji ni več Angležev. Seveda je ta sklep angleške vlade izzval v angleški javnosti nemalo kritike in ostrih napadov, zlasti po vsem tem, ko je bilo slišati prav iz vrst vlade toliko odločnih in samozvestnih besed na naslov Perzije. Posvetovali so se generalni štabi, govorilo se je o vojni pripravljenosti mornarice in letalstva itd. Razočaranje je zdaj razumljivo.

Mossadeq prisostvuje osebno seji Varnostnega sveta

Premeteni perzijski predsednik upa očitno, da bo tudi tam izigral Angleže. Ti so iz splošno-svetovnih razlogov morali opustiti misel na vojaško reševanje in so ves spor predložili UNO. Tukaj bo prišlo do hudih besednih dokazovanj, ker imata pač oba protivnika svoje dobre in slabe dokaze. Amerikanci bodo kot do sedaj, tudi tokrat igrali vlogo posrednika, medtem ko bodo Sovjeti najbrž na perzijski strani. Največji uspeh za Angleže bi pač še bil, če bi po Varnostnem svetu mogli pripraviti Perzije na pameten kompromis. Mossadeqovo dosedanje zadržanje pa to skoraj izključuje. Kar se Amerikancev tiče, pa je njih osnovna politika do daljnjega in bližnjega Vzhoda v tem, da preprečijo vdor komunističnih ali tem prijateljskih struj v področja, ki leže v območju zapadnega sveta. Zato tudi v perzijskem slučaju ne bodo za vsako ceno na strani Anglije. Mossadequ bodo pa verjetno skušali z izdatno gospodarsko pomočjo otajati njegovo trdovratnost.

Kako bodo volili Angleži?

Vsake svobodne volitve se vrše pač v znaku zunanje in notranje-političnih vprašanj

NESPORAZUM med ÖVP in VDU

Za volitve v koroško deželno kmetijsko zbornico so bila pogajanja med zastopniki ÖVP in med zastopniki VdU zaradi skupnega nastopa na volitvah. — Kakor poročajo nekateri listi („Kleine Zeitung“ in „Salzburger Nachrichten“) so se pogajanja razbila in je zato verjetno, da bosta na volitvah nastopili obe skupini, vsaka s svojimi kandidati.

OSKRBNINA V BOLNICAH

(v šilingih na dan za osebo, od 1. oktobra dalje, v oklepaju dosedanja oskrbnina)

I. Deželna bolnica v Celovcu, Beljaku in Volšperku:

I. razred 57 (45)

II. razred 50 (40)

III. razred 45 (36)

2. Oddelek za kronično bolne v bolnici v Beljaku: 25 (20).

3. Hiralnica v Celovcu: 22 (17).

dotične države. V Angliji si stojita nasproti vladna delavska in opozicijska konservativna stranka. Churchill je poznan kot zagovornik močne roke v zunanji politiki in porazi delavske vlade na tem področju mu dajejo kopico dokazov o „slabosti“ te vlade. Na drugi strani je pa tudi res, da angleški narod ne želi vojne, in kakor daje Churchill prav, kar se vladinih napak tiče, se pa vendarle boji, da bi Churchillova „močna roka“ pomenila vsaj približanje nove vojne. Zato bo angleški volilec zelo previden.

V notranjepolitičnih vprašanjih so važna ona, ki se tičejo socialnega zavarovanja, zvišanja življenjskega nivoja, davkov itd. Tukaj obe stranki obljubljata pač najboljše. In tudi tukaj je odprto, komu bo volilec dal svoj glas. Verjetno ne stranki kot taki, temveč kandidatu katerekoli stranke, ki kandidira v njegovem okraju in od katerega se največ pričakuje. Angleški volilci so v tem pogledu prinesli že mnogo presečenj (1945 poraz Churchillove stranke). Nekaj sličnega se je pripetilo na zadnjem „strankinem kongresu“ laburistov, ko je levičarsko krilo bivšega ministra Bevana dobilo največ glasov. Sedanji vojni minister Shinwell pa sploh ni bil izvoljen, čeprav stoji na strogi strankini liniji. To pač nič ne pomeni, kajti včasih je popularnost od-

ločilnejša kot prava linija, čeprav ne za dolgo...

Ali so izvedljive tajne in splošne volitve v vsej Nemčiji?

To se mora vprašati vsak, ki je zasledoval razvoj v svojetskem območju Nemčije. Ni se še pripetilo, da bi se komunistični režim, ki se je z demokratičnimi ali protidemokratičnimi sredstvi polastil oblasti, bil čez noč pripravljen vse to postaviti na kocko.

Vendar je dejstvo, da so Nemci tako v zapadni kot v vzhodni coni nadvse dovzetni za gesla o enotnosti svoje države. Zato te vrste predlogi s strani vzhodnih politikov morajo najti pazljiva ušesa pri zapadnih kolegi, če nočejo ti tvegati, da se jim bodo množice odtujile. V tej zvezi bi bilo omeniti obisk kanclerja Adenauerja v Berlinu. Njegov namen je bil prepričati Berlinčane, da namerava bonnska vlada podvzeti vse, kar je na podlagi demokracije dovoljeno, da bi dosegla zedinjenje Nemčije. Pozval je vzhodno-nemško vlado, naj pristane na volilne pogoje, kakršni veljajo med svobodnimi narodi. Dejal je, da so take volitve mogoče le, kadar v vzhodni coni ne bosta več vladala strah in teror. Berlinčanom je h koncu še ponovno zagotovil, da se njegova vlada bori za enotnost Nemčije. Mnogo negodovanj pa bo na vzhodni strani dvignila njegova izjava, da „dežela onkraj črte Odra-Nisa, pripada nam za Nemčijo“.

Grčija in Turčija simbola obrambe

Ameriški „Baltimore Sun“ je prinesel uvodnik z naslovom „Grčija in Turčija — simbola obrambe“, v katerem pravi:

„Nasprotno od totalitarnih vlad, se demokracije spravljajo k reševanju svojih vprašanj na tako obotavljajoč in zamotan način, da uspeh takega dela ni takoj viden.“

General Eisenhower je nujno zahteval, naj mu dajo na razpolago orožje in moštvo za obrambo zahodne Evrope. Zunanji ministri Velike Britanije, Francije in Združenih držav so se načelno sporazumeli o tako imenovani „evropski vojski“ in ponudili zahodni Nemčiji nekatere pravice, če bi pristopila tudi ona vanjo. Ta predlog pa je tako v Franciji kakor v zahodni Nemčiji naletel na hudo nasprotovanje.

Na sporedu razgovorov v Ottavi pa je bilo še neko drugo vprašanje, tudi eno tistih, ki jih Atlantska obrambna organizacija rešuje počasi, toda uspešno. To je predlog, naj postaneta Grčija in Turčija članici Atlantske zveze.

Prva misel o njunem sprejemu v Atlantsko skupnost se je porodila že v marcu leta 1947, ko je predsednik Truman v poslaničnem kongresu utemeljil novo politiko ameriškega naroda, ki je kasneje postala znana kot „Trumanova doktrina“. Tedaj so se Združene države odločile, da bodo pre-

magale mrtvilo, ki je nastopilo po drugi svetovni vojni med svobodnimi narodi, in da bodo napravile nekaj, da ustavijo Sovjetsko zvezo. To hotenje je dobilo dejansko osnovo v ameriški obljubi, da „bodo vojaško in gospodarsko pomagale vsem narodom, ki bodo težili za tem, da ohranijo svojo svobodo in neodvisnost.“

Državi, ki sta že tedaj najresneje potrebovali to pomoč, sta bili prav Grčija in Turčija. V mesecu maju istega leta je ameriški kongres določil za to 400 milijonov dolarjev. To začetno stanje je doživelo v kasnejših mesecih in letih še drugačne oblike: Marshallov načrt, Berlinski letalski most, severnoatlantska obrambna zveza in obramba Koreje.

Mnogo ljudi je tedaj dvomilo, ali je sploh pametno podpirati Grčijo in Turčijo. Sedaj pa, ko gledamo nazaj, moramo priznati, da je prav ta pomoč pomenila rešitev teh držav. Če bi pomoči ne bilo, bi bili obe državi danes sovjetski sopotnici onstran železne zaves. Sedaj moramo priznati, da je bila ameriška pomoč začetek skupnega odpora proti sovjetski tiraniji.

Grčija in Turčija sta danes sprejeti med države Atlantske zveze in sta tako postali simbol uspešne obrambe svobodnih in neodvisnih narodov.“

San Francisco — mesto miru

Za kraj podpisa mirovne pogodbe z Japonsko so izbrali San Francisco, rojstni kraj Združenih narodov in eno najbolj kosmopolitskih mest sveta.

Predstavniki mnogih držav, ki so se zbrali v San Franciscu 26. junija 1945, da podpišejo listino Združenih narodov, so se znova sešli v tem mestu, da sklenejo mir z Japonsko. Zaradi teh dveh dogodkov je San Francisco upravičeno zaslovel kot „mesto miru“.

Mestno operno gledališče, kjer je bila podpisana svečanost, je bilo že leta 1945 skozi 9-tenednov središče splošne mednarodne pozornosti, ko so predstavniki raznih držav, ki so se udeležili prve konference Združenih narodov, sestavljali ustanovno listino te svetovne organizacije. Na odru tega gledališča je vsemu človeštvu vzkliklo upanje na trajni mir. Tu je imel tudi Truman ob zaključku konference svoj prvi važni govor kot predsednik Združenih držav. Zborovanje Združenih narodov se je namreč začelo 25. aprila, dva tedna po smrti predsednika Franklina D. Roosevelta.

Med prebivalstvom San Franciscu, ki šteje 760.000 duš, najdemo najštevilnejšo orientalsko občestvo, ki živi v Združenih državah. Približno četrtina mestnega prebivalstva je tujega pokolenja in v njej je zastopanih nič manj kot 20 narodnosti.

Kitajci živijo v slikoviti kitajski mestni četrti, ki ima razkošno svetlobno reklamo v kitajskem jeziku. Japonci, ki jih je ka-

kih 5000, tvorijo največjo japonsko skupnost v Združenih državah. Mnogi izmed njih so v vojni služili v ameriški vojski.

Mnogi Amerikanci, ki so po rodu Italijani, so ribiči. Njihovi majhni čolni križajo po zalivu San Franciscu, ki jih spominja na rodno Sredozemsko morje. Druge velike narodnostne skupine v San Franciscu so: 15.000 Nemcev, 10.000 Ircev, 7000 Mehikancev in 5000 Švedov.

Ko so leta 1848 v Kaliforniji odkrili zlato, se je sprožil val zlatega mrzlice, v naslednjem letu je prišlo v Kalifornijo na tisoče ljudi, ki so iskali srečo. Leta 1850 je San Francisco že štel 25.000 prebivalcev, med katerimi so bile zastopane skoro vse narodnosti sveta. Ob začetku tega stoletja pa je mestno prebivalstvo naraslo na 400.000 duš.

Leta 1906 je hud potres razdejal velik del mesta. Potresu je sledil tri dni trajajoči požar, ki je uničil 30.000 hiš. Pičli dve leti pozneje je bil San Francisco že popolnoma obnovljen in mestu so napočila leta novega procvita.

San Francisco leži tik pod 38. vzporednikom na mnogih gričih, izmed katerih meri najvišji 300 metrov. Podnebje je zelo milo. Skozi vse leto prodajajo po mestnih ulicah pestro-barvne cvetlice. Mesto je večkrat zavito v meglo, ki prihaja od Tihega morja, vendar pa trdijo mestni prebivalci, ki se sklicujejo na statistične podatke, da uživajo sonce skozi 65% dni leta.

Za deseti oktober v Velikovcu (Nadaljevanje s 1. strani)

ta naša pravica (o svobodni in nerazdeljeni Koroški) prizna in spoštuje, tako pa moramo priznati pravice tudi onim, ki so bili drugega prepričanja; tudi pravico teh moramo varovati in spoštovati.

Avstrija želi predvsem živeti z manjšinami v svoji deželi v miru in edinosti. Razen tega pa želi biti v dobrih odnosih tudi s svojimi sosednimi narodi. Zato se veseli, da so se naši odnosi do jugoslovanskega naroda v zadnjih letih in mesecih bistveno izboljšali in na obeh straneh obstoja iskrena volja te odnose še izboljšati.“

V zvezi z obletnico 10. oktobra piše med drugim tudi dnevnik „Neue Zeit“, glasilo socialistične stranke, katere predsednik je deželni glavar Ferdinand Wedenig, takole:

„Pri koroškem plebiscitu je glasovalo za Avstrijo 59 odstot. glasovalcev, to je 22.000 mož in žen. Med temi je bilo okrog 10.000 Slovencev. Zato imamo do Slovencev tudi dolžnosti. In res se nobenemu Slovencu na Koroškem še ni skrivil niti las in Slovenci na Koroškem imajo v celoti vse iste pravice kakor njihovi nemški sodeželani.“

Upamo in pričakujemo — četudi zaradi vednih obljub brez dejanj ne moremo biti v to trdno prepričani — da bo gospod deželni glavar, ki ima do tega prav gotovo možnosti, tudi poskrbel, da bodo postale njegove besede meso in da bomo tudi mi mogli napisati besede, kakor jih je napisala „Neue Zeit“. Te besede namreč še ne odgovarjajo resničnemu stanju na Koroškem.

Sovjetske atomske bombe

Pred dvema letoma je dal predsednik Združenih držav posebno izjavo, v kateri je sporočil, da je bila ugotovljena v Sovjetski zvezi atomska eksplozija. Od kod so Združene države dobile te podatke, tega svet ni nikdar izvedel.

Prejšnjo sredo zvečer pa je bilo dano iz „Bele hiše“ v Washingtonu sporočilo, da sta bila ugotovljena v Sovjetski zvezi dva poizkusa z atomsko bombo in da je od teh dveh poizkusov bil eden uspešen. Tudi sedaj ni pojasnjeno, od kod imajo Združene države te važne podatke.

Izjava generalisima Stalina

Gotovo v zvezi s temi sporočili iz „Bele hiše“ je poklical sovjetski ministrski predsednik, Jožef Stalin, v noči od četrta na petek zastopnika moskovskega glavnega dnevnika „Pravda“ in mu dal posebno izjavo.

V tej izjavi potrjuje najpreje Stalin, da so res napravili v Sovjetski zvezi pred kratkim dva poizkusa z atomsko bombo. Sledili bodo pa še nadaljni poizkusi, ker se pač mora Sovjetska zveza po izjavi Stalina zavarovati pred atomsko vojno, ki jo pripravlja Zpad. Poudaril pa je posebej Stalin, da se zato Združenim državam ni treba bati Sovjetske zveze, ker ta ne namerava nobene napada na Združene države ali katerekoli drugo državo.

Zimski vojni red

V nedeljo, dne 7. oktobra, je stopil v veljavo zimski vojni red na železnicah in avtobusnih progah.

Novi vojni red se le malo razlikuje od poletnega voznega reda.

Pri vlakih omenjamo, da izostaneta na progi Celovec-Beljak brzovlaka, ki sta odhajala iz Celovca ob 9.47 in ob 12.00 uri, nadalje izostane osebni vlak z odhodom iz Celovca ob 14.20 uri, brzovlak pa odhaja iz Celovca že ob 21.29 (preje ob 21.43) uri. — V nasprotni smeri vozi iz Beljaka proti Celovcu dopoldanski brzovlak ob 10.20 (dolej ob 10.10) uri, nadalje izostaneta brzovlaka z odhodom iz Beljaka ob 17.25 in 19.15 uri.

Pri avtobusnem osebnem prometu omenjamo, da je pomnoženo število avtobusov, ki vozijo iz Celovca v Borovlje. Ti avtobusi odhajajo iz Celovca ob 5.10, 6.10, 7.10, 7.40, 8.10, 10.10, 10.40, 11.10, 11.40, 12.10, 12.40, 13.10, 16.10, 17.10, 17.40, 18.10, 18.40, 19.10, 21.10 in 23.35. Iz Borovelj odhajajo avtobusi ob 6.10, 6.40, 7.40, 8.10, 8.40, 9.10, 11.10, 11.40, 12.10, 12.40, 13.10, 13.40, 14.10, 17.10, 17.40, 18.10, 18.40, 19.10, 19.40, 20.10 in 22.10.

Tudi iz Velikovca na Djekše in obratno vozi po novem voznem redu avtobus razen sobote, nedelje, ponedeljka in srede še ob četrkih, vse dni ob istem času kakor doslej.

Ljubljanski akad. pevski zbor na Koroškem

Tri koncerte je priredil: v Beljaku, na Brnci in v Logi vasi. Povsod so bile dvorane polne in prijetno zadoščenje, ki so ga občutili poslušalci, je bilo povsod veliko. Zadoščenje mislim v toliko, ker mora vsak z zadovoljstvom ugotoviti, da taka gostovanja s toplo besedo in visoko umetniško ravno posredujejo predvsem lepoto slovenske pesmi, zavirljivo umetniško stopnjo njenih skladateljev in interpretatorjev ter so najboljša in najkrajša pot do medsebojnega razumevanja in spoštovanja.

Ta mešani akademski pevski zbor pod vodstvom skladatelja in dirigenta Radovana Gobca smo pred meseci slišali v Celovcu in moramo reči, da se je vrnil še popolnejši in s še bolj izbranim sporedom.

Približno eno tretjino sporeda so tvorile nove pesmi in skladbe. Velika dvorana v Beljaku je bila polna. Na premajhnem odru se pevci niso najbolje počutili. Med občinstvom je bilo tudi precej Beljačanov, čeprav ne toliko kot bi bilo pričakovati. Beljačani imajo pač bolj trgovsko-prometne skrbi in to se je pokazalo še skoraj ob vseh dramsko-koncertnih prireditvah tudi domačega značaja. Polna dvorana pa je dokaz ugleda, ki ga ima Akademski pevski zbor.

V prvem delu sporeda je pesem „Tam kjer teče bistra Zila“, ki jo je priredil Kramolc Luka, potegnila za seboj vse občinstvo. Poseben uspeh sta imeli tudi „Zemlja mi v goste gre“ in „Komarjeva ženitev“. Prva je do sedaj manj znana skladba Zorka Prelovca, ki pa je prijetno karakteristična po šegavosti interpretacije.

V drugem delu koncerta so peli borbene pesmi iz časa osvobodilnih bojev. Med številnimi zasluži posebno pozornost skladba Radovana Gobca „Jutri gremo v napad“. Je moderna zborovska kompozicija, naslanjajoča se na nekaj impresionizem, ki potem preide v mogočno epično potrditev. Ta Gobčeva skladba je predvsem iz zgolj glasbenega stališa daleč nad kakovostjo običajnih skladb-koračnic, kot sta „Komandant Stane“ in „Pesem mlad. del. brigad“.

Nekaj novega je bila Svarova (dirigent ljubljanske opere) „Slovenska pesem“. Izbrušena umetnina in vsebinsko globoko pomembna. — „Da nas je samo milijon — to lajajo samo hlapci kakor psi“. To je vodilni motiv te skladbe, ki presunljivo ponazarja vso tragiko in veličino naroda, ki se zaveda svoje majhnosti pa tudi svojih velikih zmoglosti in ki se je vedno z žrtvami moral boriti za svoj prostor pod soncem.

V tretjem delu sporeda sta Tomčev „Narodni motiv“ in Lajovčeva „Pomladna pesem“ pokazali dve mojstrovini sodobnih slovenskih skladateljev. Po svoji učinkovitosti pa sta pri poslušalcih imeli največ

uspeha hrvatsko „Kolo“ in Tomčeva „Zeleni Jurij“. Na zahtevo in željo dvorane, ki je bila prevzeta nad lepim in svojstvenim, kar je slišala, je zbor ponovil Prešernovo „Zdravico“ v Premrlovi priredbi.

Zunaj je lil dež, srca poslavljajočih se poslušalcev pa je prevečala le želja, da bi tak zbor le še spet bil kmalu med njimi.

Na nekatera vprašanja s strani domačinov, ali sta v Ljubljani dva akademska zbora, z ozirom na to, da je nedavno gostoval tudi akademski pevski zbor (moški) pod vodstvom dirigenta Simonitija, moremo pojasniti sledeče: Akademski pevski zbor pod vodstvom Rada Simonitija je bil sestavljen za spominsko proslavo umrlega velikega skladatelja in dirigenta Franceta Marolta, ki je bil ustanovil in vodil nekdanji Akademski pevski zbor, ki je pred vojno želel toliko uspehov doma in v inozemstvu. V tem zboru, katerega je za to priliko obnovil Rado Simoniti, so sodelovali ob priliki njegovega gostovanja v Celovcu, vsi še živeči in dosegljivi bivši Maroltovi učenci. Tudi Simoniti je med njimi. Dobiček iz koncertov tega zbora je namenjen postavitvi spomenika ustanovitelju in učitelju Francetu Maroltu. Ta zbor trenutno ne obstoja več, pač pa bo ponovno zbran in bi naj vnaprej obstojal kot nadaljevanje Maroltovega akademskega pevskega zbora.

Akademski mešani zbor Radovana Gobca je nastal po vojni in so njegovi člani poleg slušateljev univerze tudi dijaki onih šol, ki bodo stopili na univerzo. Razpolaga z ogromnim kadrom mladega naraščaja in bogato izbiro glasovnega materiala. Je v

Sv. oče poljskim škofom

Nad vse pristrčno je pismo, ki ga je 1. septembra t. l. naslovil sv. oče na poljske škofove. V njem se spominja petletnice, ki je pretekla, odkar so se Poljaki posvetili brezmadežnemu Srcu Marijinemu, spominja se pa tudi vseh škofov, ki so se udeležili takratnih nepozabnih slovesnosti in ki jih danes ni več med živimi. Med temi imenuje na prvem mestu kardinala Hlonda, ki se je odlikoval, kakor pravi sv. oče, po moдрosti in po svojih delih in ki je žrtvoval svoje življenje za domovino, sv. Cerkev in za Boga. Na drugem mestu se spominja sv. oče nedavno preminulega, odločnega in pogumnega kardinala Štefana Sapiehe, ki je bil „kakor drevo zasajeno ob bregovih voda“, drevo polno sadov in vzrok zaupnega veselja ne samo za Poljake, ampak tudi za vse krščanstvo. Odšli so v večnost še trije drugi škofje, lučki, čenstohovski in vladislavski, od katerih je bil prvi dvakrat begu-

IVAN CANKAR:

... že tisoč let!

V noben kelih ni točil Bog samega pelina; celo svojemu Odrašeniku je poslal na križev pot Simona Cirenskega. Ni je noči tako temne, da bi tam kje v daljavi ne trepetala ponižna rdeča luč, tolažba srcu; ni ga kraja tako pustega, da bi se med kamenjem ne skrivala zelena jasica. Mnogo in mnogovrstnih težav in nadlog je skušil slovenski narod, o, in jih bo še več. Človek roma po slovenskih deželah, malodušno sklanja glavo in žalostno je njegovo srce. Narod, enkrat blagoslovljen, devetkrat obsojen, kako si živel, kaj si doživel? Tvoja dolga povest je povest o siromaku betežnem, ki vstaja, vstati ne more. Kolikor je dolin in kotlin po teh lepih deželah, ne držale bi vse tiste krvi, ki je bila tod prelita; in koliko je bo še prelita! Komaj si stopil na svet, si bil, ti narod sužnjev, suženj med narodi. Otroci si bil, pa že suženj! Psovka ti je nauk delila, palica ti ga je vtepala. Suvali so te od vseh strani, očmi

resnici elitni zbor študirajoče mladine, kar je ob svežih obrazih in še bolj svežih glasovih mogel vsak poslušalec ugotoviti. Skladatelj in dirigent Gobec je šele v zadnjih letih prešel med „profesionalce“, to se pravi, mu je glasba postala poklic. Iz glasbenega avtodidakta se je v kratkih letih povzpел do eksaktnega dirigenta in plodovitega skladatelja, kar smo poudarili že zgoraj. Radovan Gobec ima veliko bodočnost. In on je posebej dokaz talentiranosti in sposobnosti tudi preprostega slovenskega umetnika.

in mačke, botri in botrice. Včasih si zajokal, včasih si omahnil ves truden, včasih pa si tudi planil. Ali komaj si planil, so te podrli na tla, zvezali so te še tesneje in celo usta so ti zaklenili. V curkih je tekla kri iz tvojih žil, napojila je zemljo za več klatev globoko; zato je ta zemlja rodila; in kadar si jedel sužnji kruh, si jedel sam svoje meso in pil svojo kri. Močan si, o slovenski narod! Tisoč in pet sto let krvaviš, izkraval nisi! Narod mehkužnik bi dušo izdihnil, še sveče bi mu ne žgali, še bilj bi mu ne peli — ti pa, tisočkrat ranjen, v trpljenju utrjen, ti komaj zmaješ z rameni pod težko sovražno pestjo in praviš: „Nikarte! Ta burka je stara že tisoč let!“

Grenké in grenkejšje so misli romarjeve. Tako mu je pri srcu, da bi molil: „Ne daj mi dočakati, o Gospod, da bi se glasila tuja govorica po teh krajih! Ne daj mi dočakati, da bi storil suženj suženjsko smrt! Moč mu dodeli, da raztrga vrvi!“

Rim počastit bazilike sv. apostolov. V njem smo objeli ter pozdravili vas vse, on pa nas je zagotovil, da se spoštovanje in vera vašega ljudstva do sedeža sv. Petra nista prav nič zmanjšala. Rastite tudi za naprej v čednostnem življenju! Nebeška Mati in Zaščitnica, ki jo že dolga leta častite z milo himno „Bogorodnica Devica“, bo pripeljala poljski narod po temnih viharjih v miren pristan. Spomnite se večkrat, koliko slavnih zmag je izvojeval vaš narod s pomočjo preblazene Device Marije! Ni še zamrl odmev one zane jasnogorske bitke, ko je mala četa redovnikov in hrabrih Marijinih vitezov prisilila sovražnika, da je moral zapustiti vašo deželo. Jasnogorski Kraljici v varstvo se je izročil slavni Ivan Sobieski, ki je rešil krščanstvo iz stoletnih sovražnikovih stisk. Ravno tako je Devica Marija pomagala vaši domovini, ko ji je grozila brezbožna nevarnost. In mi sami smo bili v zadnji vojni priča, kaka pobožnost in zaupanje je navdajala srca Poljakov, ki so po dobljeni zmagi postavili med kadečimi se razvalinami Monte Cassina oltar s podobo prečišče Device. V Loretu pa so Poljaki z življenjsko nevarnostjo ohranili pred ognjem in razdejanjem lavretansko hišo, ki je bila zadeta od vžigalnih bomb. Takrat smo odlikovali s papeškimi odlikovanji one hrabre vojake, branilce Marijinega svetišča.

Še vedno traja boj, še vedno morate prenašati hude naskoke sovražnika, toda zaupajte, kajti nad vami čuva Mati usmiljenja in zato vaše zaupanje ne bo osramočeno.“

(To je le kratek izvleček pristrčnega in spodbudnega pisma, ki ga je naslovil sv. oče na poljske škofove.)

Spisal: J. ŠIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

ROMAN

36. NADALJEVANJE

„Le vse name zvrnite, Haudek. Jaz sem v resnici lenuh. Uradi imajo z menoj velik križ. Če moram kaj napisati, me morajo po dvakrat ali trikrat opozoriti, zagroziti z globo, celo tožili so me. Lenuh sem, gospod centralni ima prav,“ se je smehljajal Holoubek in naglo končaval vrsto imen. Hitel je, ker ga je zadnje dni silno bolela glava in hrepenel je po svežem zraku.

Takoj ko je Haudek v torbi odnesel skrbno zložen zavitek papirja, se je župnik oddahnil kakor po napornem delu. „Moram se malo sprehoditi,“ se je dvignil od mize in, čeprav je vedel, da je zunaj povsod blato do gležnja, je pogumno šel na sprehod. Hiša, štiri stene so ga dušile kakor ječa, ven v naravo in pod sinje nebo je moral, da bi tam premislil, zbral in uredil, kar mu je v divji zmešnjavi burilo v notranjosti. Jasno je čutil, da se je približal vrhunec, kriza njegovega duhovnega življenja, da mora rešiti skrivnost, kakšno naj bo njegovo pastirsko delovanje v njegovi župniji, da ne bo zaman in brez koristi tukaj živel. Dognal je, da je njegovo markovsko načelo: „Preganjati zlo in se boriti proti njemu, kjer nanj naleti,“ sicer lepo, vendarle pa puhla beseda, ki je po pravici silila markovskega župnika k sme-

hu. Zlo mora zatirati zgolj v sebi, a na zunaj mora biti njegova delavnost gradeča, pozitivna, zidati je treba, ne rušiti. Da, Holoubek mora delati dobro. „Delati dobro,“ se mu zdi mnogo lepše načelo, kakor pa zatirati zlo. Toda kakšno dobro, kako ga delati? Za to gre in s to skrbjo beži Holoubek v polje, gleda na svojo župnijo. Muči ga vprašanje, česa ti ljudje najbolj potrebujejo? „Česa jim manjka! Kaj jim mora prinesiti, darovati in čeprav bi to moral sam ukrasti?“ Tako vprašuje samega sebe, se ustavlja in ogleduje po okolici.

Skoraj bi na glas vzkliznil: „To je lažniva pokrajina!“ Tako nenadno živo in silno se je dvignil v njegovi duši ta vtis. „Da bi pokrajina imela gorski značaj, ali pa naj bi bila vsaj čista ravnina — toda to, kar je tu, je očitno le boren kompromis.“

Tej pokrajini manjka kamna, ki je hrbenica zemlje. Tukajšnja rumena in črna prst po svoji rodovitnosti daleč in na široko slovi, v resnici pa ni nič drugega kakor mehka in voljna ilovica, blato, ki šele v ognju postane nekoliko trša opeka. Kako naj v tem breznačajnem kraju zrastejo značajni ljudje? Zdi se ti, da je tam v daljavi gozd. Ko pa prideš blizu, vidiš, da si se varal. To je gozd samo na videz, a v resnici je gabrova hosta, grmovje, ki ga ne podirajo, ampak sečejo od panjev. Tega ni treba saditi, ker je samorastno in poganja divje iz štorov kakor plevel. — „Kraju, kjer stojim, pravijo ‚Na vrheh‘. Prav za prav pa je to samo najvišja točka v vasi, toda vrh to ni! Niti vršič ne! To ime je zlagano, rabijo ga kar tako,“ se jezi Holoubek in se obrne na drugo stran. Tod gleda na reko,

kako se ob nizkih bregovih lepo vali. Voda ji je težka kakor svinec, toliko da se še vali. To je mlaka, jezero, ribnik, močvirje, ne pa bistro šumeča reka. To ni reka, ampak zbiralu luž in nesnage iz vsega kraja, iz vseh cukrarn, tovarn, krznarn, pivovarn in žgarnjarn. Lepe božje stvari — ribe — so v njej že davno poginile. Zdaj živijo v njej in ob njej samo paglavci in žabe, komarji in enodnevne, sive miši in škorklje, pa še te se ustavljajo samo takrat, ko se bliža pomlad. Industrija je vzela reki njene deviške lepote, oskrunila in zaslužnjila jo je. Pokor-no ji mora služiti kot prodano dekle. Nosit mora ladje, vlačiti splave, goniti mline, napajati tovarne, delavnice in kotle. Zgubila je svojo prirodno mikavnost in se pustila uravnati. Z ravnilom so jo usmerili in s kamni obzidali njene zelene, s travo in jelševjem obrasle bregove, v njej so postavili jezove, zapornice in prehode za splave, bregove so povezali z mostovi in brvmi, uničili so na njej brodove in prevoze, razstrelili skale v strugi in razkopali njene otoke.

Odtргali so ji mnogo oralov lok in polja, da bi jo brezbrambno usužnjili. Prepovedali so ji celo pomladansko povodenj in vdala se je ter ubogala. Huda jeza je prevzela Holoubka zaradi tega. Zato rajši obrne svoj pogled od nje in gleda drugam, da bi prišel na druge misli. Zagleda se v Trešice in Poljane, dve cvetoči vasi svoje župnije, bogati in premožni — pa spet mu ne izproso sili v glavo tisti lažnivi dojem. „Vse to je laž in prevara. Kakšno bogastvo? Kakšno blagostanje, ko pa živi tam čreda beračev,“ in zazdi se mu, da je na koru v

svoji cerkvi, pod seboj pa gleda shujšane, borno odete, slabo hranjene, za groš se prepirajoče udeležence zadušnice za grofom. „Ne, to niso častitljive češke vasi niti po svojem zunanem, niti po svojem notranjem življenju, nikakor ne! To ni ne žaba, niti paglavci, niti mesto niti vas. Kaj torej? Nekako prehodno razvojno bitje je, ki je zavrglo lepoto in prednosti vasi, navzelo pa se napak in pregreh mesta, toda do zdaj nima niti njegovega gospodarskega prospeha niti kulturne pridobitve. Hiše v teh vaseh se pno z enim ali dvema nadstropjema v višino kakor v mestu; lesenih stavb, preproste s skodlami ali s slamo krite hiše ne najdeš daleč naokoli, vse hiše so okitile z neokusnimi sadrenimi okraski, kričeče prepletkali, prekrili z vzorčastimi cementnimi strešniki pisanih barv. Zato morajo v teh lažnivih hišah živeti tudi lažnivi ljudje,“ modruje Holoubek in zdi se mu, da je to jasno in naravno. „Odložili so svoj vaški kraj, odšli se v mednarodne mestne cunje, po opičje posnemajo meščane v obleki, pohištvi, prehrani in navadah, v vsem življenju. Uničili so starinski značaj češke vasi, razdelili so se na bogataše in reveže, na gospodarje in delavce. Kmet ne sedi več pri mlzi s svojim oračem, malim hlapcem, z delavcem in tečkom. In kakor z njimi ne je, tako z njimi tudi ne dela. On jih samo nadzira, pazi, da ne bi lenobe pasli in ne kradli... Na telesu češkega kmeta — to je na njegovem imetju — so živeli gostači, čutili so se kmetski s posestvom, kmet z njimi kakor delavec — in dobro je bilo vsem.“

(Dalje prihodnjč)

Nravnstvena utemeljitev ljubezni do naroda

Dolžni smo svojega bližnjega ljubiti. To da nismo dolžni vseh ljudi ljubiti v enaki meri. Tiste, ki so nam po naravi bližji, tudi smemo in moramo bolj ljubiti nego druge ljudi. To je red krščanske ljubezni.

V naslednjem hočem naštetati nekaj krščanskih avtorjev (pisateljev), kaj pravijo o tem.

1. Profesor Stiglitz je napisal več knjig, v katerih razlaga vse krščanske resnice, cel katekizem. V knjigi „Sittenlehre“ (nравoslovje) piše, ko razlaga ljubezen do bližnjega:

„Naša ljubezen je splošna, če nobenega človeka, bodisi prijatelj ali sovražnik, ne izključimo iz svoje ljubezni. Seveda nam vsi ne stojijo enako blizu. Starše, brate in sestre ter prijatelje smemo in moramo bolj ljubiti nego druge ljudi.“

2. Benediktinec p. Pavel Schwillinsky je napisal tri knjige, v katerih razlaga vse resnice naše vere. Ko govori o ljubezni do bližnjega, pravi: „Naša ljubezen do bližnjega mora biti splošna, to se pravi, raztezati se mora na vse soljudi, nobenega človeka ne smemo izključiti iz svoje ljubezni. Razume se samo ob sebi, da s tem ni rečeno, da moramo vse ljudi ljubiti na enak način. Nasprotno nas uči evangelij, da moramo očeta in mater, moža, ženo, brate, sestre itd. bolj ljubiti nego tujce. Torej sorodniki, prijatelji in dobrotniki imajo posebno pravico do naše ljubezni in njim moramo pred vsemi drugimi priskočiti na pomoč, če potrebujejo naše pomoči. Za sorodniki moramo ljubiti naše brate po veri in narodnosti.“

„Ljubiti moramo sonarodnjake.“ Apostol Pavel je prav dobro poznal čustva, ki nas vlečejo k lastnemu narodu. On pravi: „Sam bi hotel biti izobčen in daleč od Kristusa, namesto mojih bratov, ki so moji sorodniki po mesu.“

„Narodnost pa ne gre nad vero, mi vsi smo otroci enega nebeškega Očeta in odrešenci Jezusa Kristusa in moramo svoje krščanske brate ljubiti. Kdor jih zaničuje in svoj lastni narod obožuje, se hudo pregreši zoper ljubezen do bližnjega.“

3. Jezuit Jakob Zeij je v holandsčini napisal dve knjizici „Mesečna duhovna obnova“, ki sta prestavljeni na nemščino. V prvi knjizici pravi:

„Zveličar ni bil, kakor toliko ljudi, prijazen in postrežljiv nasproti tujcem, pa brezbržen in čmeren nasproti domačim in nasproti svoji najbližji okolici. O ne! Njegovi apostoli, pobožne žene, ki so mu sledile, njegovi prijatelji, kakor Lazar in tistega sestre, so uživali tudi največjo pravico do ljubezni in dobrote njegovega presvetega Srca. Njim je delil svoje največje

dobrote, svojo najprisrčnejšo tolažbo.

„Ali ne pozabim včasih, da imajo moji starši, moja žena, moji otroci, moji bratje prvo pravico do moje ljubezni, do moje prisrčnosti, moje prizanesljivosti, moje pomoči?“

4. In učenjak Noldin, ki je napisal knjige, iz katerih se učijo bogoslovci, pravi v knjigi O zapovedih:

Sama razumna narava nas priganja da one bolj ljubimo, s katerimi smo bolj zvezani. Milost pa ne uničuje, marveč spopolnjuje naravo. Torej smemo in moramo tudi z nadnaravno ljubeznijo bolj ljubiti one, s katerimi smo bolj zvezani. — Isto nam potrjuje zgled Kristusov, o katerem pripoveduje evangelij, da je sv. Janeza bolj ljubil nego druge učence.“

Zaključek: Pravi red krščanske ljubezni nam torej pravi, da smemo in moramo one bolj ljubiti, ki so nam po naravi bližji. Bratje po krvi in jeziku, to je sonarodnjaki ali pripadniki našega naroda, so nam bližji

Franc Sal. Finžgar:

Slovenska nedelja

Veliki zvon je zabučal iz lin pri fari. Od gore do gore je zadonel kakor božji glas. Na polju se je pripognilo v tiho šumečih valovih žito, vse oškropjeno s srebrno roso. Na vsako okno je potkal glas zvona in zaklical: Otroci, nedelja! Nedelja tebi, oče, nedelja hlapcu, nedelja hlevu. In razgrnilo se je nad faro do konca in čez konec naprej do prve in devete sosedne: sveta nedelja. Pa je zavladal božji mir. Zapuhtelo je nad hribi kakor kadilo proti nebu. Vesela slovesnost je umila žuljave roke, otrla potni obraz. Zašumela so nagubana krila, zacvrkali visoki škornji in korak ni bil prešeren in ni ga gnala skrb. Slovesen je bil in umerjen; tako se spodobijo svetšču in zvon je spremenil v svetišče polje in travnik, log in goro. In na vasi! Kdo bi si upal nespodobno teči skozi vas, ali da bi zaškripalo kolo težkega voza, da bi pokal bič in klet vozni — danes na sveto nedeljo. Beli rokavci dvigajo škafe ob studencu, pri koritu se zlagoma očaja živina. Danes se ne mudi. Da bi kmet oklenil luci težko grivo, da bi jarem stisnil roge voletu —

IVAN CANKAR:

Naša Notranjska

Ob Krimu se razmakne slovenska zemlja: zavalovi v Dolenjsko, zraste v Gorenjsko in se umiri v Notranjski. Hodim po planotah, ki se dvigajo v kope in se v Snežni-

nego drugi ljudje. Torej jih tudi smemo in moramo bolj ljubiti nego druge ljudi. Naša ljubezen do lastnega naroda je torej etično ali nraavnstveno utemeljena in globoko zasidrana.

Ta red krščanske ljubezni do bližnjega nam potrjuje tudi naslednji slučaj: Bilo je kmalu po končanem plebiscitu. Na Lisni v šentpetrski fari se je zbralo ogromno ljudi. Pridigoval je tedanji ruški župnik, g. Franc Laure. Spodbujal je poslušalce, naj molijo za spreobrnitev Rusije. In potem je rekel dobesedno: „Posebno pa morate moliti za spreobrnitev Rusije vi Slovenci, ki ste z njimi (t. j. z Rusi) v narodnem sorodstvu (stammverwandt).“

Kakor s pripadniki našega naroda, tako nas vežejo tudi z ostalimi slovanskimi narodi vezi narodnostnega in jezikovnega sorodstva. Tudi njim smo dolžni posebno ljubezen. In gospod Laure je poudarjal čisto prav, da nas ta red krščanske ljubezni še prav posebno obvezuje.

danes? Danes postajajo fantje s konji, ki so jih prignali napajat. Brzda ne zvenči, zakaj na braunastih telovnikih cingljajo tolarji ob težkih srebrnih verigah. In kadar done ti, tedaj je na vasi, kakor se je zapisalo na Sinaju: Ne delaj ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec in ne tvoja živina...!

In zvon je zabučal vnovič. Iz postavnega doma, iz lesene bajte, od vsepovsod so se prikazovale prazniške postave: dekleta z nabranimi rokavi, belimi kakor iz cukra, z nageljnomo in rožmarinom za svilenim nederjem, z zobčasto ruto v roki. Fantje s suknjiči čez ramo, tolarji ob verižicah — cink, cink — in z drače opisanimi škornjicami — cvrk, cvrk — kajpa z viržinko in krivci, to je praznik Celo stare mamice petdesetletna šajevka, ki se je modrikasto izpreminjala v soncu, celo ta: sama živa, sveta nedelja. Skozi vas so rasle gruce in zunaj vasi so se potopile v morje žita in plule od vseh štirih vetrov. Kakor bi živih rož nasadil po zelenih pšeničnih valovih...

ku najbolj približajo Bogu. Pojem ob živahni Pivki, a se mi naenkrat zgubi šumeča reka v zemljo. In ko jo sledim, se mi odpre čudovit podzemeljski svet v Postojnski

† Glasbenik Mirko Polič

V Ljubljani je dne 2. oktobra umrl dirigent in skladatelj Mirko Polič.

Mirko Polič je bil rojen leta 1890 v Trstu. Še mlad se je posvetil glasbenemu življenju. Vpisal se je na pravno fakulteto v Pragi, a hkrati študiral glasbo na konservatoriju Verdi v Trstu od leta 1908 do leta 1913, ko je absolvirал. Zasluge Mirka Poliča so neprecenljive za razvoj Slovenskega narodnega gledališča v Trstu, kateremu je posvetil vse svoje moči od l. 1910 dalje pa vse do njegove nasilne zadušitve.

Leta 1925 je prevzel vodstvo ljubljanske opere, na kateri je deloval vse do svoje smrti.

Mirko Polič je uglasbil dve operi in sicer „Mati Jugovičev“ in „Deseti brat“. Že leta 1910 pa je v Trstu uglasbil za Vojnovičevo dramo „Smrt majke Jugovičev“ preludij in koral kot napoved svoje kasnejše opere. Leta 1938 pa je predelal prvo slovensko ljudsko opero Foersterjev „Gorenjski slavček“. Premiera „Desetega brata“ je bila letošnjo pomlad v Ljubljani.

jami, s kapniki, čudežnimi barvami, velikimi dvoranami. Ko spet zagledam modro nebo, privre iz zemlje reka z novim imenom: Zdaj mi kaže Unec smer proti beli Ljubljani. Tudi dno Cerkniškega jezera hoče mehkih poljubov toplega sonca, zato v vročih dneh odteče in življenje v jezeru usahne. Temnozeleni gozdovi krasijo ta svet. Žitno polje valovi med skrbno zloženim kamenjem. Trta se umika pašniku in pašnik vrtačam, kadunjam in globokim škocijanskim jamam. Iz zelenja se odražajo beli zidovi notranjskih hiš. Kašče in hlevi so skrbno urejeni. Sadni vrtovi zalagajo trge in mesta.

Nasmejani, veseli ljudje živijo v vaseh. Močno čustvujejo in dosti razmišljajo. Praktični so in k mestu teže. Privzeli so trdno odpornost Primorca, veselo sproščenost Dolenjca, skrb in preračunatost Gorenjca. Niso zagledani vase, v srcu imajo prostor tudi ostali Slovenci.

Pred menoj je kristalno vino, kos belega kruha, rdeče črešnje, šumeči gozdovi, pravljici kraške votline.

Utrujen se sklanjam nad vso to lepoto, zajemam s prgiščem dobroto in živo verujem, da si tu podajajo roke slovenski bratje.

Človek bi res mislil, da je vsa naša zemlja ena sama pesem in veliko, prelepo doživetje.

Pesem, ki nikdar ne izžveni. Kako bi ne pelo vsako slovensko srce ob tej lepoti!

Proslava 50-letnice „Narodne šole“ in delovanje šolskih sester v njej

2. Že od vsega začetka je služila „Narodna šola“ poleg ljudskošolskega pouka tudi še šolanju šoli odraslih slovenskih deklet je iz leta v leto raslo in jih je l. 1909 v internatu bila že polovica (15).

Da bi se pa gospodinja šola mogla otvoriti v celotnem obsegu in nuditi dekletom povsem zadostno izobrazbo, ne le teoretično, temveč tudi praktično, je bilo potrebno gospodarsko poslopje z gruntom, na katerem naj bi se bodoče gospodinjke praktično vadile. Vpoštevalo to nužnost, so šolske sestre l. 1910 kupile pristavo „Strutzmannhof“ na vinogradih, 10 minut od „Narodne šole“. Na prodaj je bila za 33.000 K. A kje dobiti toliko denarja? V tej veliki zadregi pa jim je Bog poslal izredno velikodušnega dobrotnika, stolnega kanonika Janeza Vidovica, ki jim je za nakup pristave podaril kar 20.000 K.

Dvajset let pozneje so šolske sestre od istega posestnika kupile tudi še k pristavi spadajoči sadni vrt. In tudi tedaj so se našli dobrotniki, ki so pomagali z brezobrestnim posojilom (žp. Rozman iz St. Petra n. V., stolni kapitelj, mlinar Piopovnik.).

Zares, Bog svojih ne zapusti. In kadar je potreba največja, pošlje tistim, ki vanj zaupajo, pravega „deus ex machina“.

3. Z začetkom prve svetovne vojne je prišla nad NS in šolske sestre prva velika preskušnja.

Ta tako idealno zamišljena in lepo uspe-

vajoča ustanova je že od vsega začetka ime-la svoje sovražnike, ki jim je bila katoliška slovenska šola trn v peti. Tem nestrpnežem je vojna nudila priliko, da na vso moč navalijo nanjo ter jo uničijo.

Ob Vseh svetih leta 1914 so nasprotniki NS izposlovali pri vojaškem poveljstvu ukaz, da naj se NS takoj izprazni za vojake. Takojšnja intervencija g. župnika Treiberja pri deželnem predsedniku pa je nakano preprečila. Vojaštvo je tokrat namesto v NS prišlo v „Karawankenhof“.

Medtem so šolske sestre prostovoljno sprejele v telovadnico 35 ranjenih vojakov in jim požrtvovalno stregle.

Začetkom decembra 1914 so sovražniki Nar. šole napravili drugi, hujski naskok na Nar. šolo. Spet pride ukaz od vojaškega poveljništva, da se mora Nar. šola takoj izprazniti za vojake. Spet je g. župnik Treiber bil neustrašen in je častniku, ki je povelje prinesel, dejal: „Vsak na smrt obsojeni ima na razpolago tridnevni rok, da se more pripraviti. Ta rok moram imeti tudi jaz...“ Zahtevani rok so mu dovolili. Župnik Treiber ga dobro izrabi ter telegrafično alarmira vse dosegljive visoke inštanice. med drugim prosi pomoči dunajskega kardinala Pifflla. Ta plemeniti gospod res intervenira pri vojnem ministrstvu. Istočasno se tudi gospe od Rdečega križa (predsednica Erna pl. Meyerhofer) potegnejo za šolske sestre zaradi njihove požrtvovalnosti do

ranjencev. Uspeh tako veljavnih intervencij ne izostane. Prvi dan sestram dovolijo 2. nadstropje, drugi dan tudi prvo, tretji dan pa še pritličje. Vojaščina pa pride v velikovsko meščansko šolo. Končno pa na pritožbo Velikovčanov deželni predsednik odredi izpraznitev pritličja Nar. šole za vojaščino. A ta po enem mesecu odide na fronto. In odtlej ima Nar. šola skozi celo vojno mir pred vojaščino ter se šolski pouk v njej lahko nemoteno vrši.

4. Bog je v svojih načrtih in sklepih nepreračunljiv. „Moje misli niso vaše misli, moja pota niso vaša pota.“ Ob svojem času nam utira in uglaja pot, da naš voziček mirno in gladko teče po njej. Ob svojem času pa dopusti, da ga nam prevrne kak paglavec ali zlikovec. In ob svojem času ga nam spet pomaga postaviti pokonci, da ga popeljejo dalje.

Ni dobro in tudi ni moj namen odpirati stare, bolj ali manj zaceljene rane. A toliko bodi ugotovljeno, ko mi je govoriti o najžalostnejši dobi Nar. šole in njenih prebivalcev, da se je v tej hiši nekoč v zgoščenih oblikah odigravalo trpljenje naroda na dušah in telesih šolskih sester, ki so še in še pile iz čaše nagrenkejšega gorja za narod.

Po končani svetovni vojni se je začelo za Nar. šolo in zlasti za šolske sestre v njej tako bridko razdobje, tako poniževalna pot na Kalvarijo, da ni pretirano, ako jih imenujemo naše velike narodne mučenice.

Dovolite, da naštejem dejstva, ki so si tedaj z veliko naglostjo sledila: 2. 5. 1919 obstreljevanje Nar. šole, od krogle zadeta umrje 18-letna gojenka Rozika Kofler iz Malošč. Sledi ropanje po vsej hiši, bogo-

skrunstvo v kapeli, izgon sester in njih internacija v St. Andražu (8. 5. 1919). Po mesecu dni (9. 6.) povratek sester v St. Rupert. Nepopisno razdejaje v Nar. šoli, ki je do-cela izpraznjena, kar je še ostalo, pa popolnoma razbito. Pravtako na pristavi in v župnišču. 19. 12. 1920 izgon župnika Treiberja po 26 letih pastirovanja v šentrupertski fari. V letih 1920 in 1921 ponovne hišne preiskave po orožnikih, nenehno sumničenje in obrekovanje v časopisju, tirjanje prostorov za mestne uradnike, brezizgledno čakanje na dovoljenje za šolski pouk.

Vendar šolske sestre na izrecno željo celovškega škofijskega ostanejo v hiši ter z novim letom 1922 otvorijo sirotišnico in gospodinjstvo šolo za odrasla dekleta z 12 tečajnicami.

V neprestanem nemiru potekajo naslednja leta, dokler leta 1924 gospodinja šola ne stoji pred popolno ukinitvijo. Deželna oblast je namreč dovoljenje za delovanje v Nar. šoli omejila na sestre — Korošice, končno pa je okrajno glavarstvo v Velikovcu odredilo takojšnjo odslovitev gojenk (15. 4.), „ker šolske sestre nimajo dovoljenja za gospodinjstvo šolo“.

V svesti si, da jih je božja Previdnost postavila na to mesto, in osrčevane po knezoškofu Adamu, so sestre kljub vsemu vztrajale. Poleti so bile na razpolago škofijski karitas in so sprejemale počitniške otroške kolonije, m. dr. tudi iz Nemčije, čez zimo pa so prirejale gospodinske tečaje, ki jih oblast sicer ni dovoljevala, pa odslej tudi ne več ovirala. Naše ljudstvo se je dane prilikočnosti spet rado poslužilo ter pošiljalo k sestram čedalje več deklet. Leta 1928 je bilo v Nar. šoli že 53 gojenk.

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob 1/29. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska služba božja je ob nedeljah in praznikih ob 16.00 uri.

Naročniki, pozor!

V zadnjem četrtletju letošnjega leta smo. Današnji številki smo zopet priložili položnice. Poravnajte naročnino vsi, ki jo še dolgujete!

Vsi listi so s 1. oktobrom zopet povišali svojo naročnino. Mi bomo poskusili vsaj do novega leta brez povišanja vzdrževati list, ki se mora vzdrževati samo z naročnino in donosom inseratov. Le če bodo eni kakor drugi storili svojo dolžnost, se bo list vzdrževal sam in bo lahko k vsem vprašanjem zavzemal stališče, kakor ga narekujejo naše narodnostne potrebe in naše katoliško prepričanje.

Pred vojno smo plačevali za „Koroškega Slovenca“ na mesec en šiling, danes plačujemo za mnogo večji list komaj trikratno ceno, čeprav so se cene vseh drugih predmetov podesetorile.

Troje jaje na mesece ali dva litra mleka za slovensko glasilo res ni preveč. Če pa pri vsej stvari še upoštevamo požrtvovalnost listovih sotrudnikov, tedaj smemo pričakovati, da bodo naročniki doma in v inozemstvu storili svojo dolžnost in poravnali naročnino. Kdor še letos ni nič plačal, plača za prvih šest mesecev tega leta 12 šil., za drugih šest mesecev pa 18 šil., torej za celo leto skupno 30 šil. Naročniki v inozemstvu pa plačajo za vse leto tri USA dolarje ali primerno protivrednost.

Izredno številna priznanja, ki jih dobiva uredništvo iz naših vasi in tudi iz inozemstva, nam dokazujejo, da je list zadel pravo smer.

Nagrobne svečke — paket 7 šilingov in nagrobne lučke najceneje pri

F. SIEBERT

Celovec-Klagenfurt, Stauderplatz 8

vo smer. Pomagajte tudi vi, da bomo nedostatke, ki so gotovo še pri listu, odpravili. Posrečilo se nam je, da smo dobili tudi za ženski kot stalno sotrudnico in tako bomo mogli tudi upravičeni želji naših bralk ustreči. Trudili se bomo, da bodo tudi otroci v listu našli svoje.

Na naše bralce pa se danes obračamo še s posebno prošnjo. Iz vsake številke lista razvidite, da oglašja vrsta zelo uglednih podjetij v našem listu. Ti pomagajo s tem prispevkom pri vzdrževanju lista in omogočajo, da ga moremo izdajati za tako nizko ceno. Dolžnost listovih bralcev pa je, da tudi oni kupujejo predvsem pri firmah, ki pri nas oglašajo. Potrebno pa je, da tudi pri vsakem nakupu opozorite trgovca, da ste brali njegov oglas v listu „Naš tednik-kronika“. Imamo namreč iz cele vrste trgovskih krogov zagotovilo, da se tudi trgovci zavedajo uspešnosti oglašanja v našem listu.

STEBEN V PODJUNI

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Štebnu v Podjuni se s tem najprisrčnejše zahvaljuje vsem tistim kmetom, ki so darovali les ali pa prispevali denarna sredstva za nakup klavirja. Ta bo, ko bo spravljen še ostali les, last društva. Tudi tistim velja iskrena zahvala, ki so v nesebičnem idealizmu za skupno stvar pridno pomagali.

S to dobro voljo naših kmetov nam je bilo veliko pomagano in smo tako lažje prestali finančno krizo, ki se v vsaki društveni blagajni pojavi, če se nabavljajo dragocene stvari.

Obveščamo tudi vse prijatelje dobrih knjig, da je Slov. prosvetno društvo v Štebnu prevzelo komisijsko prodajo knjig za spodnjo Podjuno. Cene raznih knjig so bile objavljene že večkrat v „Našem tedniku“. Dobite lahko cele kolekcije, pa tudi posamezne knjige. — Tudi društvena knjižnica se vam priporoča.

Za Slov. prosvetno društvo:
Albert Sadjak l. r. Marko Dumpelnik l. r.
tajnik predsednik

KORTE

Otavo smo pospravili. Tudi sadje je že v shrambah, četudi se ne moremo pohvaliti,



Pri nas na Koroškem

da bi bila letos dobra sadna letina, le češplje so še dosti dobro obrodile.

Zima se bliža s hitrimi koraki in kmalu bomo zopet v snegu. Do takrat pa bi radi še pohiteli z delom, da bi vsaj glavna dela v našem župnišču dogotovili. Če bo pa že letos za stanovanje vse urejeno, je pa še drugo veliko vprašanje. Upamo, da se bo z božjo pomočjo in pripravljenostjo vseh Korčanov na žrtve za dobro stvar dalo tudi to kmalu urediti.

Tatov, ki so ukradli vole in kravo v Prištovnikovi planini, kakor smo v „Našem tedniku“ poročali, še vedno niso našli. Dol-

Najboljše pralno milo 13 šilingov kilogram v trgovski hiši

BRUNNER

Celovec-Klagenfurt, Priesterhausgasse

go je že, odkar je bila tatvina izvršena in kar bojimo se, da bo sneg še zadnje sledi zakril in obmejni prebivalci bodo za eno razočaranje bogatejši. Pomirljivo bi delovalo vsekakor vsaj kratko pojasnilo varnostne policije, da stvar še ni zaspala in tudi ne bo. Naš list pa bo od časa do časa še poročal, kako preiskava napreduje pa tudi, če bo mogoče zaspala brez izsleditve krivcev.

Danes moremo poročati le toliko, da so v Beli kmalu po ugotovitvi tatvine opazovali, kako pri igri izgublja Jos. Jernej razmeroma velike vsote denarja. Opozorili so na to orožnike, ki so ga aretirali. Toda pri zaslišanju ni ničesar priznal. Tudi kriminalna policija v Celovcu ni mogla ničesar ugotoviti in menda je vso zadevo prevzela kriminalna policija v Gradcu.

Splošno prevladuje prepričanje, da je morala biti udeležena pri tatvini večja tolpa.

ŠT. JAKOB V ROŽU

V nedeljo, dne 7. oktobra so preč. g. kaplan Česen blagoslovili novodograjen štikrov skedenj v Št. Petru. Kot mogočna trdnjava se dviga nova stavba — morda v Rožu najmodernejša. Ob blagoslavljanju so sodelovali domači pevci, nakar je gospodar — naš vrli štikar — navzoče povabil k bogato založeni mizi.

Iz Sroj je prišla božja dekla smrt v Gorinčiče in tam nepričakovano pokosila Kranjčevega očeta, Janeza Egartner, uglednega gospodarja in poštenega, značajnega moža, v satosti 67 let. Samo nekaj dni je bil bolan, pa je bila kruta smrt močnejša kot njegova koščena kmečka postava.

Imel je 3 hčere in enega sina. Dve hčeri sta izgubili moža v vojni in je oče potem obema pomagal pri gospodarstvu. Zelo je bil ljubil svoje otroke, zato ga otroci sedaj tem bolj pogrešajo.

Vsej Kranjčevi družini naše iskreno sožalje!

† Katica Hallegger

V nedeljo, 30. septembra, smo spremljali v Št. Jakobu v Rožu na zadnji poti mater in gospodinjko Kobintarjevega doma v Srejah. 52 let je dosegla, v njih dozorela v svojo življenjsko polnost. Rodom iz Kne-

Flanelaste moške srajce v najlepših vzorcih in barvah. Flanelaste pižame, toplo spodnje perilo v res veliki izbiri

Grüner

Celovec - Klagenfurt, Burggasse

zove družine v Podgradu, se je kot dekle odlikovala kot Marijina družbenica in vrla igralka. Leta 1924 se je omožila na Kobintarjev dom. Kaj kmalu se je poznala pridna Katičina roka, na lepo urejenem posestvu je začela cveteti mlada družinica. Dobremu možu Hanzeju je žarelo oko ob pogledu na hčerki Katico in Reziko ter na sinčka Hanzeke, ki so rastle ob mami kot rože na vrtu.

Leta 1942 je prišla nad Kobintarjev dom težka preizkušnja: izselitev v rajh. Junaško

je družinica prenašala trpki udarec in se v najtežjih trenutkih izročala božji previdnosti. Kako veliko je bilo veselje ob povratku domov. Mati Katica pa je že tedaj zaslužila drugo trpljenje. Zavrtna bolezen jo je zgrabila. Vdano je nosila bolečine, še v boleznih je bila v mislih pri vojnih dragih.

Njena zadnja pot je bila častna kot pot katoliške slov. matere, Ogromna množica je spremljala žalujočo družino. Č. g. Česen so se po obredih z ganljivimi besedami v imenu vseh poslovili od blage pokojnice, pevci pa so v slovo zapeli zadnjo pesem — žalostinko. Naj blaga mati počiva v miru! Kobintarjevimi iskreno sožalje!

SELE

Počitnice so minule, ne samo šolske, ampak tudi ženitovanske. Zdaj na jesen se opaža med kandidati za zakonski stan neko živahno gibanje. V ponedeljek, dne 1. oktobra, sta že stala pred poročnim oltarjem Albin Travnik, p. d. Ridovc in njegova izvoljenka, Marija Kelih, p. d. Sp. Čevhova.

Flanelaste rjuhe najugodnejše v trgovski hiši

BRUNNER

Celovec-Klagenfurt, Priesterhausgasse

Oba smo že večkrat videli na društvenem odru, kjer sta svoje vloge tako naravno in prikupljivo podajala, da smo ju šteli med najboljše igralce. Da se bodeta tudi sedaj, ko sta nastopila drugo dejanje v igri življenja, v svojih vlogah kot mož in žena dobro izkazala, o tem smo prepričani. Želimo, da bi v novem stanu uživala mnogo zadovoljivosti in veselja, kakor sta ga nam v igranih mnogokrat pripravila. Bilo srečno!

Šmihel pri Pliberku

Največji praznik našega cerkvenega leta je minul. Večina faranov se ga je udeležila, pa tudi iz sosednjih far si lahko videl kakega znanca. Istočasno so bile darovane tri svete maše in nato je bila vsakokrat pridiga. Ob 10. uri so imeli preč. g. dekan in prošt Trabesinger asistirano sveto mašo. Kruh večnega življenja so nam delili pri vse mašah domači gospod župnik. Kruh božje besede pa so kot prvi delili preč. g.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku

Vabilo na

„Prosvetni popoldan“

v nedeljo, dne 21. oktobra 1951, ob 14. uri

pri Brezniku v Pliberku

Spored: Govor, igra „Pri kapelici“, pevski in tamburaški koncert, družabnost.

Prijatelji se bodo potrudili, da boste popolnoma zadovoljni in doživeli popoldne, ki Vam bo ostal dolgo v lepem spominu.

Iskreno vabimo, da tudi Vas in Vaših ne bo manjkalo na naši domači prireditvi!

SPD „Edinost“ v Pliberku
Odbor.

Matej Igerc, provizor na Suhi. Drugi pridigar so bili preč. g. dr. Franc Cigan iz Kamena. Z vsem ognjem vnetega misijonarja so nam razlagali božji nauk. Kar z besedo niso dohiteli, pa so roke morale pomagati.

Kot grom in strela je učinkovala pridiga preč. gospoda prošta Trabesingerja. Milo in iskreno so nas vabili k mizi gospodovi ter k oltarju preč. g. Alojzija Nemec iz Celovca. Po tej pridigi ob 11. uri sta bili še dve sveti maši; skupno je bilo dopoldne 14 sv. maš.

Popoldne pa smo imeli ure čiščenja. Zvečer so nam pridigovali zelo lepo preč. g. dr. Franc Šegula, ki študirajo v Rimu za doktorja svetega pisma stare in nove zaveze. Tako gladko in ognjevito so pridigovali o Jezusovih čudežih ljubezni, da smo jih zelo radi poslušali. Nato so imeli asistirano sveto mašo, ki so jo peli z lahkoto kot slavček.

Cel dan se je izkazal cerkveni zbor s svojim lepim petjem. Pri večerni maši pa je

Pot do sreče je lahka, če zadenete večji dobiček v avstrijski razredni loteriji. Več izveste iz prospekta poslovalnice Schellhammer & Schattera. Prospekt je priložen današnji številki „Našega tednika“. —

položil v pesem vse svoje sile, kakor tudi g. profesor Mihelič vso svojo spretnost v orgle, da je bilo res užitek poslušati petje in orgljanje. Še drugi dan so ljudje govorili, kako lepa slovesnost je bila ob zaključku dneva vednega čiščenja.

Naš gospod niso kmalu kdaj zadovoljni z nami, v nedeljo pa so nas kar pohvalili na prižnici za ta lepi dan, katerega smo naredili Jezusu. Nad 700 obhajil je bilo podeljenih ta dan. Gospodje pa so imeli kar dosti opravka v spovednici in pri oltarjih.

Razen zgoraj navedenih in domačih gospodov so prišli na pomoč še: preč. gg. Ivan Sekol, župnik v Globasnici, kaplan Valjavec iz Globasnice, kaplan Gabruč iz Dobrole vasi, g. Učakar iz Kazaz, novi žvabeški gospod župnik Ignacij Zupan, g. Kulmež iz Pliberka, g. Verhnjak iz Štebna, novomašnik Mirko Brumnik, g. tajnik Babnik iz Holandije. Ne bi pa bila slovesnost popolna, če bi ne bilo v naši sredi našega dobrega Vinke Zaletela. Tokrat nas pa ni slikal kot je to njegova navada, ampak nam je pokazal s skioptičnim aparatom svoje barvane slike. Te so nas zelo razveselile, obenem smo se pa naučili šele prav gledati barve v naravi, saj jih barvani film lepše pokaže kot jih zna razločevati navadno oko.

Bilčovs

Redkokdaj se oglasi Bilčovs v „Tedniku“. Danes pa moramo nekaj sporočiti, da ne bodo druge mislili, da smo zaspali.

V poletnem času nas je obdajalo ter čakalo delo na delo, kot je povsod na kmetih. Hvala Bogu smo poljske pridelke srečno spravili pod streho. Letina sicer ni bila zelo dobra, a vendar moramo biti hvaležni za vse, kar smo z znojem pridelali ter iz božjih rok sprejeli.

Nekaj razveseljivega je, da je bila naša farna cerkev letos na novo prekrita. Ker je bilo že nujno potrebno, nas je skrbelo, kdaj bomo mogli streho napraviti, ko je v sedanjem času tako hudo za material in delavce. Vsi so pomagali, da so bili stroški kmalu kriti.

Komaj je bila streha gotova, se je na novo poživila že stara želja vseh faranov, da bi si nabavili zvonove, ker jih je naša cerkev v minuli vojni zgubila. Že v prvi svetovni vojni so vse zvonove zaplenili. Z velikimi žrtvami so kupili farani po vojni

težke, bronaste zvonove. Druga vojna družal je pobrala tudi te krasne zvonove, da bi z njimi sejala smrt, bedo in opustošenje, četudi so maziljeni in blagoslovljeni v božjo čast.

Toda vseh zvonov niso več mogli raztopiti, tako se je nekaj zvonov iz Nemčije vrnilo. Iz naše fare so se vrnili 3 zvonovi in sicer vsi iz podružnic. Farna cerkev bi jih seveda najbolj potrebovala, a na žalost je ostala prazna in osirotela. Zdaj je prišel tisti čas, ko bosta naša tiha želja in dolgoletni načrt tudi uresničena.

Začeli smo zbirati prostovoljne prispevke in lahko ugotavljamo, da smo povsod našli razumevanje, voljo za naročitev zvonov in požrtvovalna srca. V kratkem času se je nabrala polovica vsote, ki je samoumevno zelo visoka. Treba bo še žrtev in dobrih src, a smo prepričani, da bo šlo vse lepo po načrtu. Težko že pričakujemo velikega dneva, ko bodo blagoslovljeni zvonovi iz stolpa zopet zapeli Bogu v čast, nam pa v veselje in v opomin h krščanskim dolžnostim.

Volitve v kmetijsko zbornico

Preglejte volilne imenike!

V zadnji številki „Našega tednika“ smo obširno pisali o volilnih imenikih in o volilni pravici za volitve v kmetijsko zbornico. Opozorjamo ponovno vse one, ki imajo volilno pravico, da ta navodila ponovno preberejo. Sam sebi in vsemu kmečkemu stanu škoduje, kdor se ne zanima, ali je vpisan on sam in ali je vpisan njegov sosed v volilni imenik.

Zato danes na to pravico in dolžnost spet opozarjamo. Do 16. oktobra najkasneje morajo imeti vse občine volilne imenike sestavljene. Nato pa morajo biti ti imeniki skozi deset dni na vpogled vsakomur. Vsak sme tudi volilni imenik prepisati v celoti ali pa napraviti iz njega samo posamezne izpiske.

V teku teh desetih dni je dopustno vložiti priziv proti nepravilnostim in pomanjkljivostim volilnega imenika. Priziv je mogoče vložiti ustno, pismeno ali brzojavno pri občinskem uradu. O vsakem prizivu mora odločiti volilna komisija v teku treh dni in mora o svoji odločitvi prizadetega takoj pismeno obvestiti.

Po desetih dneh župan zaključí volilni imenik in vsak vpis ali izbris ali sploh kaka sprememba je nato izključena.

Skrbite zato pravočasno, da bodo v volilni imenik vpisani vsi, ki imajo volilno pravico. Ako potrebujete kako pojasnilo, se obrnite takoj na naš volilni odbor v Celovcu, Wulfengasse 15, telefonska številka je 35-38.

Prva dolžnost vsakega, ki ima po določilih, ki smo jih objavili v zadnji številki „Našega tednika“, volilno pravico, je: Preglejte volilni imenik, napravi po potrebi iz njega izpisek ali pa ga daj prepisati. Posvetuj se nato s svojimi znanci in skupno ugotovite, kdo ni vpisan v volilni imenik, četudi ima volilno pravico. Ugotovite nadalje, če je mogoče kdo vpisan v volilni imenik, ki volilne pravice nima. Po tej ugotovitvi napravite takoj priziv pri občinskem uradu. Ako je vaš priziv rešen neugodno pa ste prepričani, da imate prav, se ponovno v roku treh dni pritožite proti tej rešitvi pismeno ali brzojavno pri občinskem uradu.

Vsak priziv mora biti utemeljen in vsakemu prizivu mora biti priložena že izpolnjena in podpisana popisna volilna pola (Wähleranlegeblatt) ter po potrebi še druge dokazilne listine.

Kaj pa pri nas?

Gotovo ne bi bilo pravilno in ne lepo, če bi hoteli vse tuje hvaliti, vse domače pa grajati. Pravilno pa je, da spoznamo razmere drugod in da poizkušamo izluščiti iz tega, kar je dobrega in za nas uporabljivega in da ga poizkušamo to izkoristiti.

V zadnjem času je že postala nekako moda, da hvalimo in občudujemo vse to, kar pride od onstran morja. Mogoče, da je v tem večkrat tudi nekaj pretiravanja. So pa gotovo nekatere stvari v Ameriki, ki bi jih morali boljše spoznati in ki bi jih morali nato prilagoditi našim razmeram.

Danes hočemo samo na kratko opisati en primer, ki bi bil gotovo pri nas zelo posnemanja-vreden in bi bilo celo pravilno, ako bi bilo oblastveno odrejeno, da tudi pri nas tako postopamo.

Gozdarski strokovnjaki so pri nas na Korškem ugotovili, da je v naših gozdovih leto za letom več posekanega lesa kakor pa znaša prirast. Ugotovili so nadalje, da bo pri nadaljevanju tega prekomernega izsekavanja prišlo do naravnost usodnih posledic. Saj obstoja nevarnost, da bo nastal tam kras, kjer so še danes naši zeleni gozdovi.

Gospodarski strokovnjaki ugotavljajo, da je les naš najvažnejši proizvod in da je gozd temelj našega kmetijskega in obrtnega gospodarstva.

Vse te ugotovitve so gotovo pravilne, vendar preko ugotovitev pri nas ne gremo. Prekomerno izsekavanje traja naprej in ni ga pri nas, ki bi to mogel in hotel preprečiti in ni ga, ki bi strogo pazil na to, da se vsaka izsekana površina takoj pogozdi in da namesto posekanega drevesa zraste takoj novo drevo.

V Združenih državah ameriških je ena največjih ameriških papirnic in kemičnih tovarn, Crossett Arkansas Companies. To podjetje je sklenilo in ta sklep tudi izvršuje, da mora za vsako drevo, ki pride v tovarno tega podjetja, zrasti vsaj eno novo drevo. Zato daje podjetje vsem onim posestnikom gozdov, od katerih les kupuje, brezplačno toliko število gozdnih sadik, kolikor je potrebno za pogozditev posekane površine.

Pri nas hodijo po deželi številni lesni trgovci in lesni prekupčevalci ter zastopniki in agenti lesnih prekupčevalcev. Njih edini cilj je kupiti po čim ugodnejši ceni les vsake vrste in v vsaki obliki. Ko pa so les kupili in dobiček spravili, se ne brigajo prav nič več, kaj se godi v gozdovih, iz katerih so vzeli najboljše drevesa.

Seveda moramo priznati, da se večkrat tudi gozdni posestniki sami ne brigajo, kako bodo čimprej spet zasadili gozdne poseke in kako bodo skrbeli za čim večji in čim boljši ter čim hitrejši prirast v gozdu. Večina gozdnih posestnikov nima prav nikake zasluge pri tem, ako imajo lepe gozdove in ako morejo prodajati vsako leto večjo količino lesa iz svojih gozdov. To je zasluga njihovih prednikov. Zato pa imajo

tudi dolžnost, da tudi oni skrbijo za bodočnost in da skrbijo za pogozditev svojih gozdov.

Ravno tako pa imajo dolžnost skrbeti za pogozdovanje tudi vsa ona podjetja pri nas, ki imajo iz predelovanja lesa največji dobiček. — Spredaj omenjeno podjetje v Ameriki daje vsem posestnikom, od katerih je les kupilo, eno- do 3-letne sadike, ki jih vzgajajo v državnih drevesnicah. Te sadike sadijo redno v vrstah, ki so oddaljene druga od druge 1.8 do 2.4 metre. V vrstah pa so sadike oddaljene druga od druge po 1.8 metra. Na en hektar potrebujejo torej 2.500 do 3.000 sadik. In te sadike daje na razpolago gozdnim posestnikom papirnica, ki je les kupila. Razen tega pa daje brezplačno tudi potrebno orodje in za velike površine posebne stroje, ki omogočajo hitro sajenje gozdnih sadik.

Ko pa je gozdna površina zasajena, sta še dve glavni nevarnosti, ki ogrožata mladi gozdni nasad. Ti nevarnosti nista samo v Ameriki, ampak tudi pri nas, in ti nevarnosti sta: gozdni požar in gozdna paša. Medtem ko je nevarnost požara stalna, je nevarnost poškodovanja po živini predvsem prva leta po zasaditvi. Gozdni posestniki, ki se tega zavedajo, bodo dosegli, da bo ostalo pri življenju vsaj 90 odstotkov zasajenih mladih gozdnih sadik. Seveda pa zato tudi ne bodo pustili, da bi se v mladih gozdnih nasadih pasla živina, ali pa bodo vsaj mlada drevesca dali primerno zavarovati proti poškodbam po živini na paši.

Ali ne bi bilo tudi pri nas potrebno, da bi papirnice, ki živijo od naših gozdov, da bi veliki lesni trgovci, ki tudi zbirajo svoje sklade v naših gozdovih, da bi vse te prisilili, da ne skrbijo samo za nakup lesa in za dobiček od tega lesa, ampak tudi za pogozdovanje gozdov?

Bojimo pa se, da bi pri nas bilo za tak ukrep potrebnih brez števila novih zakonov, uredb, odredb, predpisov in določil ter uradnih navodil. Potrebni bi bilo veliko število novih uradov ter državnih in deželnih uradnikov. Ti bi vsi ugotovili to, kar že vsi vemo, da je namreč izsekavanje pri nas nepravilno in prekomerno. Ne bi pa odpravili zla in naši gozdovi, naše največje bogastvo, bi se brez načrta in prekomerno uničevali naprej.

ODŠKODNINA ZA SVINJE

Urad koroške deželne vlade je v zvezi z določili zakona o živalskih kužnih boleznih določil postavke o odškodnini za svinje, ki so zaklane po oblastnem naročilu. Te odškodnine so (v šilingih za 1 kg).

Klavne svinje (oktober 1951),

zaklane	14
pujski (do 8 tednov)	14
pujski (preko 8 tednov, do 50 kg)	13
svinje (preko 50 kg)	12

Ovire mehanizacije kmetijstva

Več kmetijskih strojev, pospešena mehanizacija, povečana tehnizacija...! Tako in podobno slišijo naši kmetje iz dneva v dan.

Verjetno danes res že skoraj ni kmeta, ki ne bi sam uvidel vseh koristi, ki jih prinaša večja uporaba raznih kmetijskih strojev. Ko pa začne premišljevat, kje naj dobi denar za nakup teh strojev, je pa težava že večja. Pri visokih cenah kmetijskih strojev in pri nizkih cenah kmetijskih pridel-

kov je sicer lahko svetovati, toda mnogo težje je te nasvete tudi izvršiti.

Da pa ni ravno nujno potrebno, da je pri nas tako nepravilno razmerje med cenami kmetijskih strojev in cenami kmetijskih pridelkov, kažejo primeri iz drugih dežel. Tako nam povedo številke iz Zpadne Nemčije, da je treba tam dati kmetu za kmetijske stroje manj pšenice in manj mleka, kakor pa mora za isti stroj dati teh pridelkov kmet pri nas. To nam prav nazorno kaže naslednja razpredelnica:

Stroj	kg pšenice		litrov mleka	
	Avstrija	Nemčija	Avstrija	Nemčija
Grablje za seno	1660	850	2250	960
obračalnik za seno	2480	1210	3350	1360
brzoparilnik	550	470	750	530
kombinirano orodje	2010	1220	2720	1370
kosilnica	2410	1550	3250	1750
trosilec za umet. gnojila	1910	1170	2600	1320
pihalo za seno (500 mm)	4660	2510	6290	2820
sejalni stroj	3300	2740	4450	3100

Iz prednjih števk vidimo zelo jasno, kako krivično je pri nas razmerje med cenami kmetijskih pridelkov in med cenami za stroje. Ako mora dati pri nas kmet za isti stroj za 50 odstotkov in tudi za 100 odstotkov več svojih pridelkov kakor pa kmet v Zpadni Nemčiji, je mogoče samo tole: Ali

naša industrija zasluži preveč ali pa naša industrija ne zna delati racionalno ali pa so cene mleku in ostalim kmetijskim pridelkom pri nas prenizke. Najbrž pa bo tako, da bo krivda pri prevelikih dobičkih in pri neracionalni ureditvi naše industrije in pa istočasno še pri prenizkih cenah za naše kmetijske pridelke.

Svetovna resolucija o agrarni reformi

Gospodarski in socialni svet ZN, ki je zboroval v Ženevi, v Švici, je sprejel resolucijo o agrarni reformi, ki so jo predložile Združene države.

V tej resoluciji priporoča gospodarski in socialni svet svojim članicam, naj pospešujejo in posvečajo raziskovanje na kmetijskem področju in naj posvetijo čim večjo skrb kmetijstvu. Resolucija poudarja važnost in pomen strokovne pomoči, ki jo nudijo v ta namen posebne organizacije Združenih narodov. Nadalje priporoča resolucija, naj bi države pospešile zadružništvo, kmetijsko šolstvo in kmetijski kredit, naj zajamčijo tistim, ki obdelujejo zemljo, njeno mirno posest in primeren delež žetve in naj jim prožijo priliko, da postanejo lastniki zemlje, ki jo obdelujejo.

Resolucijo so sprejeli soglasno s 14 glasovi, 4 so se zdržali, in sicer Sovjetska zveza, Poljska in Češkoslovaška, Mehika pa zaradi posebnih določil svoje ustave.

Načrt o agrarni reformi, ki ga priporoča gospodarski in socialni svet, gre za tem, da se po vsem svetu izboljšajo življenjske razmere kmečkega ljudstva in na ta način ustalijo socialne in politične razmere.

Britanski zastopnik Colley Smith je v odgovor na izjave predstavnikov sovjetskega bloka glede agrarne reforme v Sovjetski zvezi napadel agrarno politiko Sovjetske zveze. Opisal je zgodovino sovjetske agrarne politike in omenil, kako so sovjetski voditelji izprva podpirali agrarno reformo z razkosanjem veleposestev, nato pa so svojo taktiko spremenili in izvajali kolektivizacijo, ki jo je spremljalo neusmiljeno odstranjevanje kulakov. Dodal je, da angleški kmetje nimajo nobene želje po kolektiviziranju.

V nadaljevanju razprave je govoril francoski zastopnik Georges Boris, ki je soglašal z drugimi zastopniki, da ni enotnega čudežnega zdravila, ampak da je za agrarno reformo potrebno več stopenj.

Govoril je nato o človeški želji po lastništvu zemlje in omenil človeške žrtve sovjetskih metod agrarne reforme. Obžaloval je, da po glavnemu tajništvu ZN pripravljeni splošni pregled ne vsebuje sovjetskih izkustev glede agrarne reforme, ki bi bila zelo poučna.

„Tudi najbolj goreči občudovalec Sovjetske zveze,“ je nadaljeval Boris, „ne more prezreti tragične likvidacije ruskih kulakov leta 1929. Zastor je padel na likvidacijo kulakov, naprednih ruskih kmetov, ki niso hoteli sodelovati s sovjetskim komunizmom.“

Boris je nato omenil razgovore med Churchillom in Stalinom med vojno, v katerih je Stalin pripovedoval o boju proti desetim milijonom kulakov, od katerih so mnoge iztrebili. Boris je dostavil: „Mi ne potrebujemo propagande, ki nam skuša prikriti ceno agrarne reforme v Sovjetski zvezi.“ Omenil je nato, da sledi agrarna reforma, ki jo zdaj izvajajo v sovjetskih podložniških državah, sovjetskemu vzgledu. Poudaril je, da kri, pot in solze, ki so združene s tako agrarno reformo, ne smejo ostati neopažene.

Poljski zastopnik je predložil svoj osnutek resolucije o agrarni reformi in v svojem govoru izjavil, da se kmečke množice v Srednji in Južni Ameriki, v Afriki, Aziji in na Daljnem Vzhodu dobro zavedajo, da podpirajo „imperialistične sile“ sloj veleposestnikov.

GOSPODARSKE VESTI

NOVA RUDNIŠKA LOKOMOTIVA

Neka britanska tvrdka je izdelala novo rudniško lokomotivo, ki ima različne prednosti.

Lokomotiva ima jakost 75 konjskih sil in tehta 10 ton. Strojevodja ima s svojega mesta izredno velik razgled — upravljanje lokomotive pa je zelo enostavno: strojvodja razpolaga z dvema vzvodom, enim za menjavo brzine in drugim za zavore na stisnjen zrak. Oba vzvoda je mogoče sneti in jih pritrčiti na nasprotnem koncu lokomotive. Lokomotiva ima štiri prestave za vožnjo naprej, vozi pa lahko tudi nazaj.

Vzdrževanje lokomotive je zelo enostavno; posamezne dele je mogoče z lahkoto razstaviti. Razen glavnih delov lokomotive in osi, so vsi njeni sestavni deli izmenljivi pri lokomotivah istega tipa.

NAJVEČJE JEKLARNE V EVROPI

Nedavno je odprl britanski finančni minister, Hugh Gaitskell v Margamu nove velejeklarne „Abbey Workes“.

Jeklarne, katerih zgraditev je stala naj-

večji del 60 milijonov funtov šterlingov, vsote, katere je britanska vlada določila za razvoj valeske industrije, so najmodernejše na svetu in največje v Evropi. Jeklarne se raztezajo na površini 7 km.

V tovarnah „Tbbey Works“ bodo izdelali 1,750.000 ton jekla v palicah letno; naprave za valjanje pločevine z dva metra dolgimi valji, katere so nameščene v 1200 metrov dolgi zgradbi, pa bodo dobavljale velike jeklene plošče, za izdelovanje avtomobilov.

NOVO ZDRAVILO PROTI TUBERKULOZI

Kemična družba CIBA je izdelala novo antibiotično sredstvo, ki so ga preskusili proti tuberkulozi in glede katerega so ugotovili, da ostane učinkovito tudi pri ponovni uporabi. Novo zdravilo bo izboljšalo uporabo streptomocina, ki ga zdaj obširno uporabljajo. Tuberkulozni bolniki pokažejo proti streptomocinu večkrat odpor, kar preprečuje učinek tega antibiotika.



Koroško gospodarstvo

1951



Razvoj gospodarstva na Koroškem nam pravi, da je gospodarska slika v veliki meri odvisna od naravnih pogojev. Že narava sama namreč v veliki meri predpisuje, kako naj se razvija gospodarstvo dežele.

1. Les in gozd

Na Koroškem je kar 44 odstotkov vse površine

porasene z gozdovi, zato pa je tudi temelj koroškega gospodarstva v gozdarstvu in v lesnih proizvodih. Gozdovi na Koroškem dajejo letno okrog pol milijon prostornih metrov lesa. Tega v polpredelanem stanju v veliki meri izvažajo, velike količine lesa pa porabijo rudokopi in premogovniki kot jamski les, nadalje pa papirnice za izdelovanje

celuloze in papirja ter lepenke. Znani so tudi koroški izdelki lesenih hiš in pa heraklitnih plošč ter pohištva.

Za predelovanje lesa je na Koroškem okrog 1000 manjših žag in pa okrog 640 večjih žag, med katerimi je okrog 200 polnojarmenikov. — Med lesno in papirno industrijo pa so bolj znana podjetja:

tvornica parketov v Beljaku, tvornice za kyaniziranje lesa v Sinči vasi in na Brnici, papirnice v Sv. Magdalen pri Beljaku, Frantschachu pri Volšperku in na Reberci.

2. Kmetijstvo

Koroško kmetijstvo zaposluje okrog 35 odstotkov koroškega prebivalstva. Značilnost koroškega kmetijstva je malokmetijstvo. Saj je v ravninskih predelih dežele, torej predvsem v južnem delu, vsaj ena tretjina kmečkih gospodarstev malih kmetij, ki komaj pri zelo intenzivnem delu morejo prehranjivati celo družino.

Rentabilnost koroškega kmetijstva je razmeroma slaba, saj morejo kriti dohodki iz kmetijstva samega (všteti so tudi dohodki iz kmečkih gozdov) komaj $\frac{3}{4}$ vseh stroškov. Ostanek mora dobiti tudi kmečko prebivalstvo (predvsem mali kmetje) iz zaposlitve v obrti in industriji.

Po zasejani površini je na prvem mestu pridelovanje rži (povprečno ena petina vse njivske površine), nato sledi oves (ena sedmina njivske površine) in šče na tretjem mestu je pšenica (ena desetina vse njivske površine). Koruze pridelujejo na Koroškem največ v Žiljski dolini, v Rožu ter v srednji Dravski dolini. Skoraj ista površina kakor je zasejana s pšenico, je zasejana tudi s krompirjem, katerega pridelujejo na vsem Koroškem največ v Podjuni.

Sadjarstvo dobiva na Koroškem vedno večji pomen in so tudi dohodki, ki jih prejema kmetijstvo iz sadjarstva od leta do leta večji. Največ sadja in najboljše sadje je v južnem delu dežele, v Celovski kotlini in pa v Labudski dolini.

Koroška ima vse predpogoje za dobro živinorejo. In je res tudi poleg gozdarstva živinoreja glavni vir dohodkov koroškega kmetijstva. Proizvodnja mleka v rednih razmerah zadošča za potrebe koroškega prebivalstva in tudi proizvodnja mesa je za domače potrebe zadostna.

3. Industrija in obrt

Med koroško industrijo omenjamo na prvem mestu premogovno industrijo in sicer premogovnik St. Stefan v Labudski dolini, kjer pridobivajo rjavi premog, ki pa daje komaj 3000 do 4500 kalorij. Največja nahajališča železne rude na Koroškem so pri Hüttenbergu v Krčički dolini, kjer računajo podzemeljske zaloge železne rude na 15 milijonov ton (letno izkopljejo okrog 200.000 ton). Pomembno je na Koroškem nadalje pridobivanje svinčne rude v Plajberku in predelovanje za Žiljci. Obenem s svinčno rudo pridobivajo tudi cink. Izredni pomen pa je dobila v zadnjih letih industrija pridobivanja in predelovanja magnezita v Radentheinu in v Ferndorfu.

Kot pogonsko silo izrablja koroška industrija in obrt v vedno večji meri električno silo. Zato pa je tudi izrednega pomena povečanje elektrarn na koroških vodah. Pri tem zavzemajo gotovo prvo mesto Dravske elektrarne. Ko bodo zgrajene elektrarne na Reissecku in na Belem jezeru in ko bodo v obratu kalorične elektrarne v št. Andražu, bo mogla Koroška velik del proizvodnje električne sile oddajati izven dežele.

V obrti in industriji je zaposlena na Koroškem večina prebivalstva. vseh industrijskih in obrtnih podjetij pa je okrog 20.000. Od tega števila je polovico obratov v območju Celovca in Beljaka. Za pospeševanje obrti, industrije, trgovine in prometa sta poklicani na Koroškem zbornica obrtnega gospodarstva in pa delavska zbornica. Največje število zaposlenih je v industrijskih obratih predelovanja lesa, v stavbarstvu, v oblačilni in v kovinski industriji.

Poleg že omenjenih industrijskih podjetij omenjamo še tvornice cementa v Krčički dolini (Wietersdorf in Hornburg), opekarne, tvornice lodna in ostalega tekstilnega blaga (Vetrinj, Žiljpolje, Mühlendorf, Pussarnitz, Passering in Velikovec), usnarne (Celovec, Beljak, Volšperk), kemično industrijo (tvornica klora v Mostiču, kemične tvornice Treibach, tovarna vžigalic „Sirius“ v Celovcu, itd.), in živilsko industrijo („Pomona“ v Beljaku, mlini v Celovcu, Grabštajnu, Zrelcu, Borovljah itd., spirit in kvas, preblavska slatina, pivovarne v Beljaku, Celovcu in pri Pliberku).

Končno moramo omeniti še tujski promet, ki pri naša zlasti krajem ob koroških jezerih, nato pa tudi mestom in gorskim letoviščem, posredno pa vsemu prebivalstvu precejšnje dohodke.

LESNA TRGOVINA — ŽAGA

FRANC

Mertel

KUPIM IGLASTI LES TUDI NA KORENINI
SPECIALITETA: TRAMI USO TRIESTE

BRNCA PRI BELJAKU - FÜRNI TZ BEI VILLACH

Vodilni koroški, že zdavnaj priznani zdravilni vrelec

Preblauer Sauerbrunn
PREBLAVSKA SLATINA

klinično preizkušena
za ledvice in mehur
pri boleznih želodca (gorečica)
pri katarjih dihalnih organov

Izvrstna z vinom - moštom in sadnim sokom

Brunnenversendung Preblau im Lavanttal, Telefon Preblau 1

Friedrich Kraut

ŽAGA IN MLIN - DOMAČE PODJETJE

Kupuje vse vrste lesa, plohe, tramove, jamski les in les za impregnacijo brzojavnih drogov

Bistrica pri Pliberku Telefon 17

**Josef
Weinländer**

Umetni mlin

Celovec - Klagenfurt
Telefon 20-69, Papiermühlgasse 66

**MATTHIAS
MORITZ**

Umetni mlin in žage

Breg pri Grabštajnu
Rain bei Grafenstein, tel. 28-44

Kupujem okrogli les
vsake vrste

Umetni mlin

**Josef
Kropfitsch**

Zakamen

Pošta Veltrinj - Stein
Post Viktring - Koroška
tel. 12 81

STRELOVOD naročite pri strokovni tvrdki **ING. FRITZ CZERNOWSKY** Celovec - Klagenfurt, Pernhartgasse, Telefon 29-83

Tovarna akumulatorjev v Bistrici v Rožu

Korošci sicer vemo, da imamo v deželi tovarno akumulatorjev, vendar se daleko ne zavedamo važnosti tega podjetja za koroško in avstrijsko gospodarstvo. Podjetje v Bistrici v Rožu je največja tovrstna tovarna v Avstriji.

O akumulatorju in njegovem gospodarskem pomenu so se najbolj poučeni vozači motornih koles in avtomobilov, poleg njih pa še uslužbenci tovarne, ki od tega dela živijo. Okoli 300 delavcev, večinoma domačinov, hodi dan za dnem, leto za letom na delo v tovarno. Posameznik je seveda udeležen samo na proizvodnji enega dela akumula-

torja. Pridne roke vseh pa producirajo napravo, ki je v stanju, da po kemičnem načinu shranjuje v sebi električni tok, ki je neobhodno potreben za vžiganje sveče motornega vozila, oziroma pogonskega plina. Ta proizvod bistriške tovarne, kateremu pravimo akumulator, roma v vse dele države in tudi preko državnih meja.

Da je obrat sam, oziroma njegovo vodstvo, v spretnih in večjih rokah, vidi človek na prvi pogled, ko stopi skozi vrata v tovarno. Snažnost in čistota, vrsta varnostnih naprav, ki naj varujejo delavce pred nevarnostmi, pričajo, da skrbi podjetje za



Pogled na tovarno akumulatorjev

zdravstveno stanje delavstva. Istotako je treba omeniti nove kopalne naprave, ki so delavcem, kateri imajo ves dan opraviti s svincom in žvepleno kislino, zdravstvena nujnost.

Poslopja so bila v vsem obsegu po letu 1945 obnovljena in deloma povečana.

Tovarna v Bistrici proizvaja akumulatorje in akumulatorske baterije za radio, za motorna kolesa in avtomobile, baterije za električne lokomotive in baterije izredne zmogljivosti za veliko elektrarno v Kaprunu in kalorično centralo v St. Stefanu-u v Labodski dolini. Te zadnje baterije služijo zbiranju električnega toka, ko tovarne, ki normalno dobivajo tok, ne obratujejo.

Obrat v Bistrici dobavlja v zadnjem času, akumulatorske baterije predvsem Jugoslaviji.

Obračun z inozemstvom se vrši v US dolarjih. Na ta način prinaša tovarna državi važne devize (tuj denar).

Sedanja zmogljivost tovarne je v polni meri izkoriščena.

Tovarna akumulatorjev v Bistrici v Rožu ima svojo lepo in ponosno preteklost. Kot tovarna, ki izdeluje specialni sestavni del za vse vrste industrij, počenši od privatnega pogonskega stroja do finih strojnih električnih izdelkov pa do težke industrije, je bila vedno predmet posebne pozornosti gospodarskih krogov. Radi tega so prišla nad njo tudi leta, ko ni mogla obratovati, kakor bi bilo v korist domače dežele. Danes je temu drugače. Bistrica v Rožu ima industrijsko podjetje, ki je eden izmed najkoristnejših donosov koroški deželi.

Dobre vožnje garancija — je Bären baterija!



*Wir erzeugen und
liefern prompt!*

Elektro-Fahrzeugantriebs-Batterien

Stationäre Batterien mit
Groß-Oberflächen-Platten

Telephon-Batterien

Motorrad-Batterien

Starter-Batterien

Radio-Batterien

*Proizvajamo
in dobavljamo
v
točno:*

Pogonske elektro-baterije za vozila, stacionarne baterije s ploščami z veliko površino, telefonske baterije, baterije za motorna kolesa, startne baterije, radio-baterije.



AKKUMULATOREN-FABRIKS- UND VERTRIEBSGESELLSCHAFT M. B. H.

PÄCHTERIN DER AKKUMULATORENFABRIK DR. LEOPOLD JUNGFER

FEISTRITZ IM ROSENTHAL • KÄRNTEN

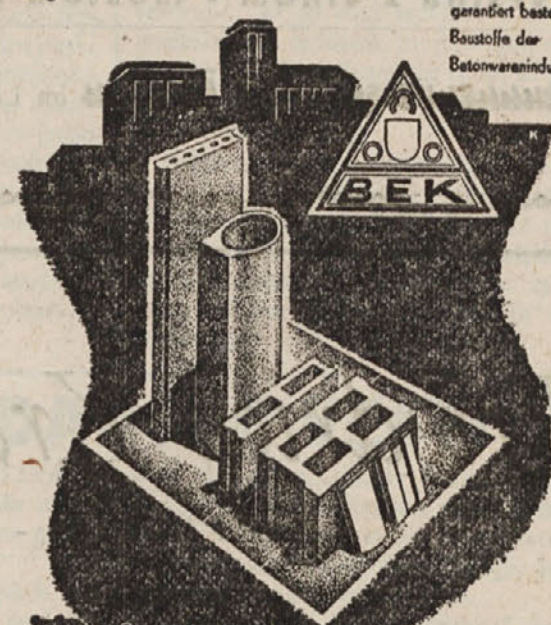
Bistrica v Rožu, Koroška



Koroško pivo v stari priznani kakovosti

že od 17. stoletja

UNSER
Qualitätszeichen



ST. VEIT / GIAN / BAHNWEG 6-8 / TEL. 222

V zadovoljstvo in veselje vam bodo naši izdelki: Votli zidaki, betonski strešniki, betonske cevi, betonski žlebaki in oknjaki, umetni kamen, terazzo-izdelki, portali, dimnjaki itd. —



Kupujte *predvsem* pri *tegavcih*, ki oglašajo v našem listu



NOVODOBNI HOVAL - OGREVALNI SISTEM

omogoča istočasno kuhanje, pripravo vode za kopalnico in kuhinjo ogrevanje več prostorov

PRIHRANEK NA KURIVU**VALENTIN PATERNIONER**

Celovec-Klagenfurt, Völkermarkter Ring 7, Telefon 20-72

IZBORNO KAPLJICO TER DOBRA JEDILA VAM NUDI GOSTILNA

„ZUM STILLEN ZECHER“

Celovec - Klagenfurt, 10.-Oktober-Straße

*Lukas
Arnold*Obnavljalec cerkvenih umetnin
slikar - pozlatitelj - kipar

CELOVEC-KLAGENFURT

St. Martin, Kohldorfer Straße 39, Tel. 28-97

Lasten prenosni specialni
oder - najboljša priporočila
se uspešno izvršena naročila

Obračajte se na domačina in na moža naše krvi

PREVZEMAM VSA KMETIJSKA STAVBNA DELA

JOSEF MALLE

mestni stavbni mojster

CELOVEC - KLAGENFURT, Rosentaler Straße 12, Tel. 29-79

OPEKARNE

HANS ZIMMERL

CELOVEC - KLAGENFURT, TEL. 39-6-64

Preskrbite se pravočasno z opeko za zimska stavbna dela

LAMBICHL, P. VETRINJ - VIKTRING DOSTAVE Z LASTNIM VOZOM

Vse poljedelske stroje

kosilnice	mline
mlatilnice	za moko in zdrob
čistilnice za žito	grablje za
slamozbirnice	konjsko vprego
sadne stiskalnice	izruvače
dizel motorje	za krompir
kakor tudi:	gnojnične črpalke
mlečne centrifuge	električne plotove
stroje za	za pašnike
surovo maslo	električne motorje
	i. t. d.

šivalne stroje nove in rabljene
(rabljene že od S. 750.— naprej)Bencinske motorje rabljene (generalno
reparirane)

nudi najugodnejše:

MAX TRAUN

Pliberk-Bleiburg, Kumeschgasse 14

Glavno zastopstvo AGRIA-univerzalnih stro-
jev, ki sejejo, okopavajo, gnojijo, osipajo,
mlatijo, molzejo in prevažajo vse z istim stro-
jem. — Zamenjam ali vzamem v račun tudi
rabljene benzin- in dizel-motorje.**ZEUGHAMMERWERK LEONHARD MÜLLER & SÖHNE FRANTSCHACH-ST. GERTRAUD, Kärnten**Qualitätswerkzeuge für die Land- und Forstwirtschaft, neuzeitliche Almschwendgeräte. *Kärntner Bauer*, verlange bei Deinem Eisenhändler
stets die bekannten und bewährten heimischen Qualitätserzeugnisse. Gute Schneid und passende Form erleichtern Dir Deine schwere Arbeit!

Umetni mlini

Otto Glanzer

Spittal na Dravi in Mühldorf v Beljanski dolini

Moderni mlini za pšenico, rž in koruzo

Kärntner RegenmäntelindustrieKOROŠKA INDUSTRIJA
DEŽNIH PLAŠČEV*Dobela vas - Eberndorf*

Telefon 25 Koroška

Kmetovalci!*Mleko je in ostane**Vaš najzaneslivejši dohodek!*Pravično ceno mleka pa bo mogoče doseči in jo obdržati le, ako
bodo **vsi kmetje složni**: Zato naj bi vsi kmetje vnovče-
vali mleko **edinole pri mlekarški zadrugi**.*Mlekarska zveza za Koroška in Štajerska*

Poslovalnica Celovec-Klagenfurt, St.-Veiter Ring 59, tel. 46-21

MESTNI TESARSKI MOJSTER

Peter Walder

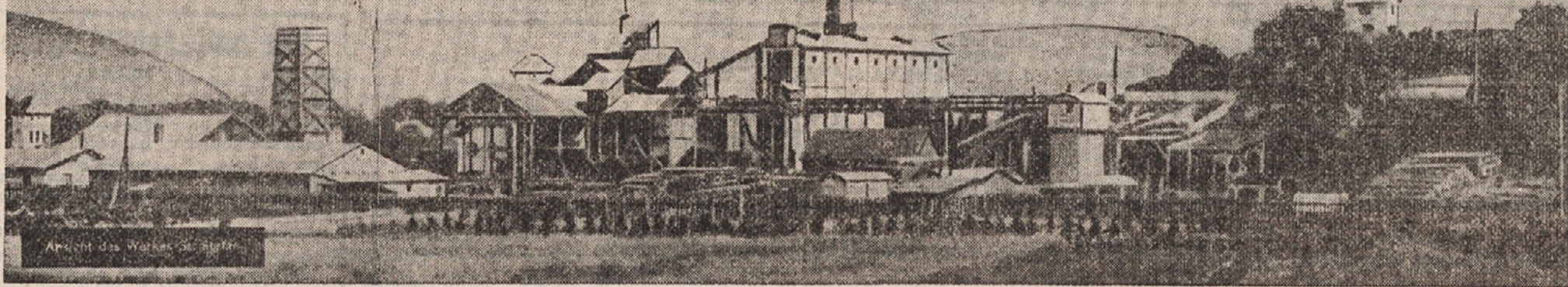
se priporoča za vsa

tesarska dela, naselbinske lesene hiše, ogrodja iz tramov
ostrejša itd. po najnižjih cenahPrevzamam okrogli les od 3 do 10 metrov dolžine in od 16 centimetrov debeline
proti takojšnjemu plačilu ali zamenjavi za leseno hišo, pojasnila in nasveti v pisarni
v Celovcu - St. Ruprecht, Türkgasse 1, Telefon 12-70.Kavarna
in slaščičarna**NAVUM KOSTA**

CELOVEC - KLAGENFURT 10.-Oktober-Straße 20 Telefon 27-16

Vabi na svojo izborni kavo,
najokusnejše slaščice in sladoled

LAVANTTALER KOHLENBERGBAU



V Labudski dolini je dvoje nahajališč rjavega premoga, od katerih leži eno v gornji Labudski dolini (premogovnik Wiesenau), drugo pa se razteza južno od Wolfsberga (premogovnika St. Stefan — Marein in Andersdorf). Omenjeni premogovniki so v obratu že nad 100 let, deloma (Wiesenau in Andersdorf) s prekinitvijo.

Pridobljeni premog dovažajo izpod zemlje v premogovnikih St. Marein in Wiesenau po poševnih rovih, v premogovniku St. Stefan pa po navpičnem rovu iz globine 150 metrov. Na mestih, kjer premog

kopljejo, prenašajo premog nasipne drsalnice, ki sipljejo premog deloma takoj v prevozne vozove ali pa ga sipljejo še preje na vmesne drsalnice oziroma tračne prenose. Taka je ureditev v premogovniku St. Marein, kjer mirni položaji slojev premoga omogočajo uporabo strojev na tirih. Obložene vozičke sklopijo nato v premogovnikih St. Stefan in Marein v vlak, katerega pelje nato električna jamska lokomotiva do polnilnih mest.

Zračenje jamskih prostorov (preskrba zraka) oskrbujejo številni zračni rovi in znatno število ventilatorjev. Črpanje vode, ki se nabira v jamskih prostorih, vršijo črpalke z veliko zmogljivostjo. Zavarovanje številnih rovin in jaškov je različno in se ravna po jakosti gorskega pritiska; tako je notranja izgradba v rovin enostavna lesena gradnja, pa tudi zelo kompliciran poligonalni oboj ali pa tudi železni krožni oboj.

Pridobljeni premog pride nad zemljo v zbiralne naprave (po ena v St. Stefan-u in Wiesenau-u), kjer premog klasificirajo in kjer odstranijo negorljivi material (suho in mokro obdelovanje premoga). Za preskrbo energije ima premogovnik lastno kalorično napravo (kotlarna in elektrarna).

Labudski premog je dober rjavi premog, katerega kurilna vrednost je, različno po sortimentu, med 3000 in 4200 toplotnimi enotami. Ta premog se odlikuje po tem, da vsebuje malo žvepla, da gori na rešetki mirno in z velikim plamenom. Premogov-

nika St. Stefan-Marein dajeta sedaj 80 odstot., premogovnik Wiesenau pa 13 odstot. celokupne proizvodnje premoga na Koroškem. Podjetje je bilo leta 1946 podržavljeno, in od takrat je proizvodnja premoga narasla od približno 140.000 ton v letu 1946 na okroglo 200.000 ton v letu 1950, to je za okroglo 40 odstot. V prvem polletju 1951 moremo zaznamovati nadaljni porast proizvodnje za okroglo 25 odstot. napram letu 1950.

Podjetje zaposluje sedaj nad 1000 delavcev in nametščencev, ki so večinoma domačini iz Labudske doline in so še ozko povezani s starimi navadami.

V okviru načrtne obnove podržavljene temeljne industrije je bila poverjena s pomočjo ERP-kreditov labudski premogovni družbi (Lavantaler Kohlenbergbau Ges. m. b. H.) zelo važna naloga. Ker je poraba električnega toka v naši industriji vedno večja, je bilo treba misliti tudi na proizvodnjo toka v kaloričnih elektrarnah. Ker so v Labudski dolini znatna skladišča premoga, so začele Dravske elektrarne (Draukraftwerke A. G.) graditi leta 1949 v St. Andražu kalorično elektrarno. Ker pri sedanjih ureditvi premogovnik v St. Stefanu ne bi zmogel proizvajati potrebne količine premoga, si je zastavilo podjetje nalogo, da začne z delom v novi veliki jami v Walkersdorf-u, kjer naj bi segal rov okrog 500 metrov globoko in kjer bi mogli začeti z obratom v tej jami leta 1954. Delo pri obeh podjetjih hitro napreduje in tudi delo pri stavbi sami je že

zadovoljivo napredovalo. Kalorična centrala bo verjetno že leta 1951 z enim agregatom stavljena v obrat in bo začela s proizvodnjo toka. Do takrat, da bo urejena nova jama v Walkersdorf-u, bo dobavljala kalorični centrali v St. Andražu premog nova pomožna naprava v Kleinrojach-u po žični železnici. Predvideno je, da bi tako dobivala kalorična centrala letno okrog 200.000 ton premoga.

Pridobivanje premoga v novi veliki jami zagotavlja zadostno preskrbo kalorične centrale v St. Andražu s premogom za dolgo vrst let.



Österreichische Draukraftwerke Aktiengesellschaft

GLAVNO RAVNATELJSTVO V CELOVCU - KLAGENFURT, BAUMBACHPLATZ 2, TELEFON 46-11

Avstrijske Dravske elektrarne delniška družba

Vedno več toka iz elektrarn
Avstrijskih Dravskih elektrarn d. d.

Nša proizvodnja	1948	426,800.000 kilovatnih ur
	1949	471,700.000 kilovatnih ur
	1950	579,900.000 kilovatnih ur
do vključno sept.	1951	531,900.000 kilovatnih ur

Parne elektrarne

St. Andraž — St. Andrä v obratu

Ze meseca novembra bo v obratu prvi turbogenerator parne elektrarne v St. Andražu. Temu bodo sledili nadaljnji trije stroji, tako da bo do februarja 1952 celotna predvidena zmogljivost v iznosu 67.500 kilovatov (91.800 konjskih sil) v obtoku. Elektrarna bo tako, kakor je bilo predvideno, že v prihodnji zimi bistveno pripomogla pri premaganju pomanjkanja zimske energije.

V zimsko-zbiralni elektrarni

REISSECK - KREUZECK

bo montiran drugi del strojev

Prvemu delu strojev, ki so bili stavljeni v obrat meseca novembra 1950 pri zimsko-zbiralnih elektrarnah Reisseck - Kreuzeck, bo sledil letos ob enakem času, kakor je bilo to lansko leto, drugi del strojev. S tem bodo vpostavljen elektrarne z zmogljivostjo 24.000 kilovatov (32.600 konj. sil) in prva gradbena stopnja bo s tem končana. V letošnjem letu bo predan svojemu namenu tudi še dnevni zbiralnik „Gondelwiese“. Tako bo mogoče vodo, ki ponoči doteka, zbrati, in jo bodo podnevi, v urah največje potrebe, porabili. Začeli smo drugo gradbeno stopnjo, zgraditev zbiralnih stopnic, ki bodo omogočale z največjim koristnim padcem, t. j. 1771 m (največji na svetu), izrabo vode štirih velikih ledeniških jezer v gorski skupini Reisseck-a. Ko bodo končane te zbiralne stopnice, bodo te elektrarne oddajale v zvezno omrežje letno nadaljnjih 72.000.000 kilovatnih ur dragocene zimske energije.

Strojne delavnice „Victoria“

Robert Reichl

WIEN VII., SCHOTTENFELD GASSE 63, TEL. B 30-0-61

Podružnica:

G r a z, Peter-Rosegger-Straße 24

Vsi

stroji za tiskanje knjig
offset-stiskalnice
knjigoveški stroji
kartonažni stroji, kakor tudi rotacijski stroji
specialni stroji za brezkončne obrazce,
vozne listke
stroji za vtiskanje pečatnih značk
stroji za kuvertiranje itd.

Velepopravljalnica in bogata zaloga rabljenih, strokovno obnovljenih vseh vrst strojev, ki so zgoraj naštet.

Blagovolite upoštevati naslov naše podružnice v
Graz-u: Strojne delavnice „Victoria“ Robert REICHL
Graz, Peter-Rosegger-Straße 24

V. Leitgel

O. H. G. - GEGRUNDET 1883

SÄGE- UND KYANISIERWERK
HOLZFASERPLATTENFABRIK

Kühnsdorf

SCHNITTHOLZ - HOBELDIELEN
KYANMASTE

*Holzfaser-Hartplatten
Holzfaser-Bau- und Isolierplatten*

Traktorski plugi in orodje

najnovejše konstrukcije

kakor tudi

vprežni plugi vseh vrst

tipa VOGEL & NOOT in SACK

gorski plug „Ideal“ - gorska krožna brana „Enzian“

Zahtevajte cenike!

Vogel & Noot und Sack

Landmaschinen-Verkaufsgesellschaft m. b. H.
Wien I, Landskrongasse 5 - Telefon U 22-4-10

Natronzellstoff- und Papierfabrik AG. Frantschach

IN FRANTSCHACH, POST ST. GERTRAUD I. LAV., KÄRNTEN

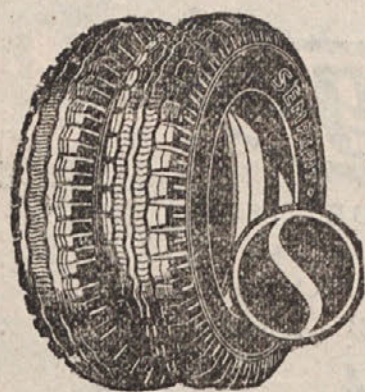
Telefon: Wolfsberg, Kärnten, 3 ali 144, ali 353 • Brzojavni naslov: Natron Wolfsberg Kärnten

Kupuje stalno na Koroškem v krajih severno od Drave

smrekov in borov brusni les

stoječ, dovožen do ceste ali natovorjen v vagon

Na željo Vas obišče naš zastopnik zaradi ogleda lesa in sklenitve pogodbe na domu



A. u. J. Gschiel OHG.

Specialna trgovina za avto-obroče
in tehnične potreščine

ustanovljena 1926

EN GROS - EN DÉTAIL

Celovec - Klagenfurt

Heuplatz 1, Telefon 11-01

Lastno skladišče z železniškim tirom. Celovec, tel. 24-07. — Podružnica: Beljak-Villach, Ringmauer-gasse 11, tel. 47-57, zastopstvo: Dunaj-Wien, XIX., Chimanystrasse 1a.

Plašči za dvokolesa, osebne in tovarne vozove, traktorje in poljske vo-zove

Gumijaste cevi: za črpanje gnojnice, vode, stisnjenega zraka, vina in piva

Gumijasti čevlji in škornji za kinetijstvo, ribarstvo in vodne stav-be, črpalne naprave za škropljenje velikih površin.

STUAG

PODJETJE ZA GRADNJO CEST IN NIZKIH ZGRADB
DELNIŠKA DRUŽBA

PODRUŽNICA V GRAZ-U ZA STAJERSKO IN KOROSKO

Gradbeno vodstvo:

Velikovec - Völkermarkt ♦ Telefon 168

Izvaja vsa dela pri gradnji cest, asfaltiranju in talnih zgradbah - Lastna
naprava za drobir in vroče mešanice za posipanje cest v kamnolomu
Trušnje - Trixen pri Velikovecu

Trajno goreče peči

za vse vrste kuriva in zahteve ogrevanja —
peči za velike prostore — avtomatični kami-
ni — elektro-peči — petrolejske peči — peči
za pralne kotle — peči za kopalnice — peči
za kurjenje z žaganjem — štedilniki vseh vist
za gospodinjstvo, gostilne in kmečka gospo-
darstva. — Krušne peči. — Umivalniki za po-
sodo. — Zdravstvene naprave — petrolejski
štedilniki — kuhalniki na spirit — svetilke
za lotanje. — Rottenmann-ske jeklene plošče
za štedilnike. — šamotna opeka — rešetke,
vratca za dimnike, peči za prekajanje, pre-
vozne električne krušne peči za obrt in go-
stilne. — Mesarski kotli, dobavlja takoj

podjetje za kurilne naprave

dipl.-ing. Miklau

Celovec - Klagenfurt

Domgasse štev. 16

Največja izbira blaga na zalogi in strokovna
trgovina alpskih dežel.

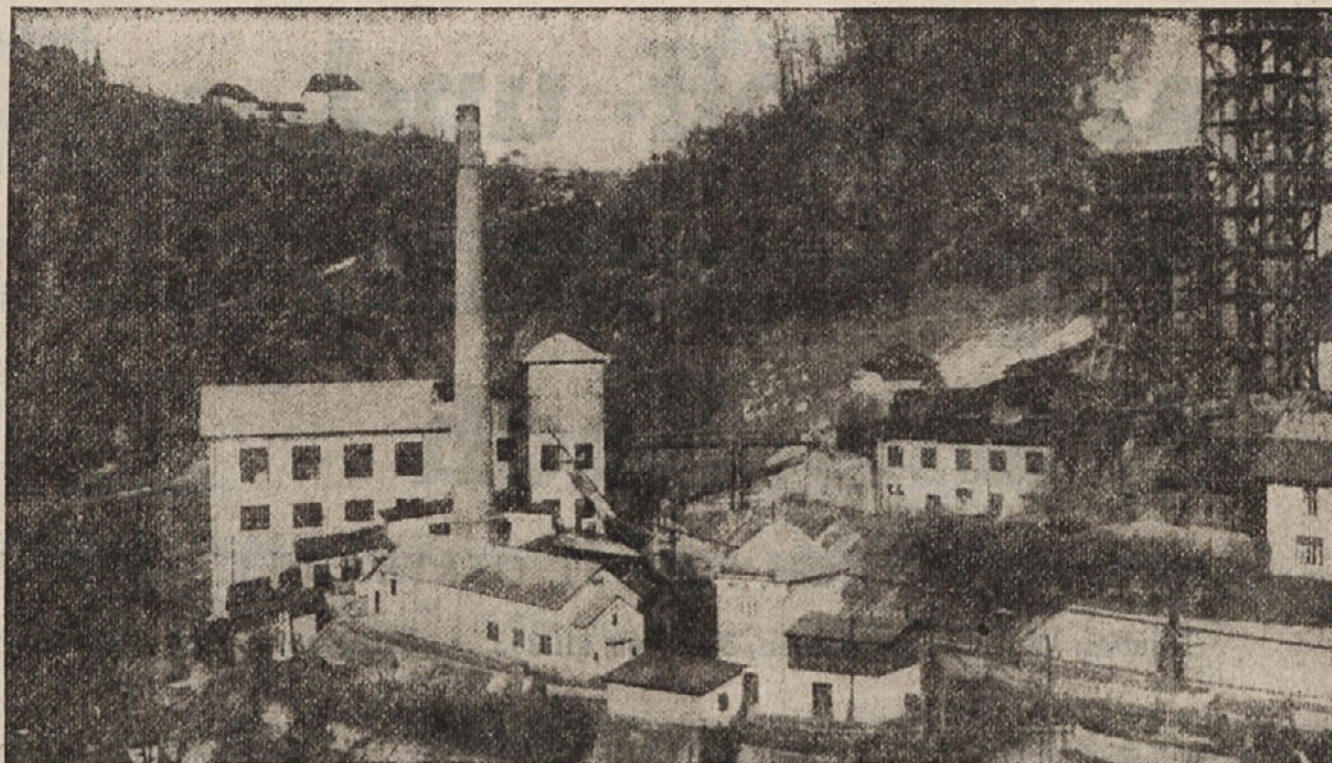
MATILDE in SIMON

Kanzian

CELOVEC-KLAGENFURT

Kardinalplatz 2

vabita cenjene goste na obisk v pre-
novljene prostore svojega gostinskega
podjetja, kjer se boste okrepčali
z najboljšimi naravnimi vini po naj-
nižjih cenah.



ZELLSTOFFABRIK RECHBERG DER ARLAND

PAPIER- U. ZELLSTOFFABRIKEN A. G.

KUPUJEMO VEDNO VSAKO MNOŽINO SMREKOVEGA IN JELOVEGA
OKROGLEGA LESA, KAKOR TUDI ŽAMANJE IN KRAJNIKE



K 110031



Christian Büchel & Söhne

IZDELOVANJE NAPISOV IN ČRKOSLIKARSTVO

SLIKANJE IN PLESKARSTVO

CELOVEC-KLAGENFURT - Tarviser StraÙe 11 (Lendhafen)

Telefon 44-04

Naročila za povsod



50 LET

Koroški deželni zavod za zavarovanje zoper požare

Ustanovljen 1899 po koroški deželni vladi

Zavarovanje zoper ogenj, vlom, poškodbe v stanovanju, orodju, vodovodih, steklu in zvonovih. ZASTOPSTVA V VSEH KOROŠKIH OBČINAH

Celovec - Klagenfurt Alter Platz 30 Telefon 1846 - 1847

Barska kopel doma

z orig. neydhartinskim „Schwebstoff-om“
proti skruini, ishiasi, protinu in ženskim
boleznim

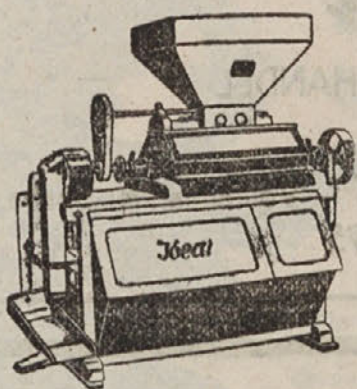
Zdravljenje z neydhartinško vodo

proti boleznim želodca, črevesja, jeter,
žolča in ledvic; dobite v vseh apotekah
in drogerijah

Berite članek v številki 39. lista „Naš tednik-kronika“

Razpošiljanje za Koroško:

Moorbad Neydharling, St. Ruprecht bei Villach



Tip Ideal

Velika pridobitev v gradnji domačih mlinov z dvema paroma različnih kamnov, s katerimi morete istočasno mleti. Prihranite na času in pogonski sili, ker morete mleti s tem novim, izboljšanim tipom z obema različnima paroma kamnov istočasno dve različni vrsti žita popolnoma ločeno drugo od druge. To je edini tovrstni mlin. S tem mlinom je mogoče proizvajati vse vrste moke, zdroba in drobljenke. Trikratno zdrobovo čiščenje.

Ako še nimate mlina ali pa s sedanjim niste za dovoljni, zahtevajte še danes obširne prospekte, ponudbe cen in brezplačne nasvete pri izdelovalni tvrdki:

HEINRICH SCHMALLEGER tvornica strojev **POLLAU b. HARTBERG** Štajersko

Vse vrste kmetijskih strojev, novih in starih; brezplačni strokovni nasveti.

Z mlini

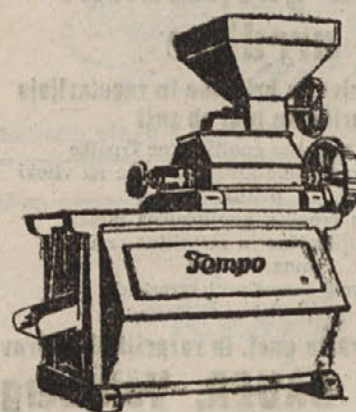
IDEAL - TRIUMPH TEMPO - RAPID

je vsak kmet svoj lastni mlinar

To so mlini za vsako svrhu. — Nizka nabavna cena, mala poraba sile, največja storilnost, enostavno opravljanje.

Tip Triumph

Mlin malega in gorskega kmeta. Mal v izvedbi, velik v storilnosti. Zaradi smotrene izdelave je mlin mogoče povsod namestiti in je prevozen. To je idealni mlin za malega in za gorskega kmeta, ki ima male prostore in malo pogonske sile, hoče pa biti sam svoj mlinar. Proizvaja vse vrste moke, zdroba in drobljenke, trikratno zdrobovo čiščenje.



Tip Tempo

Mlin za drobljenko s specialnimi kamni, za mletje ovsu in drobljenje vseh ostalih vrst žita. Ureditev sit s trikratnim sortiranjem drobljenke, omogoča izmenjavo sit za mletja vseh vrst moke in zdroba, izredno sposoben za mletje zdroba in moke za žgance. Na željo dobavljamo mlin s pihalom, ki se da uravnavati, da je tako mogoče moko še bolj očistiti otrobov.

Tip Rapid

Mlin za drobljenko, enako zgrajen, z enakimi kamni in storilnostjo kakor pri tipu Tempo, nima pa ureditve sit in pihala.

Kmet - mlinar

Kruh je naša najvažnejša hrana. Zato je tudi prva skrb vsakega gospodarja, kako bo poskrbel za zadostno količino dobre moke. Vodni mlini pa so večkrat zelo oddaljeni od kmetije in je zlasti v zimskem času in ob slabem vremenu mletje v teh mlinih zvezano z velikimi neprijetnostmi.

Zato je bila že vedno želja vsakega kmečkega gospodarja, da bi imel mlin v hiši.

Vsem tem zahtevam in željam je ugodeno z domačimi mlini, ki jih izdeluje izdelovalnica strojev HEINRICH SCHMALLEGER, POLLAU b. Hartberg (Štajersko). To podjetje izdeluje štiri različne vrste domačih mlinov: IDEAL, TRIUMPH, TEMPO in RAPID.

IDEAL-mlin je res idealni domači mlin, ki ima dva različna para kamnov ter more luščiti, mleti in drobiti vse vrste žita in tudi stročnice. Za pogon tega mlina je potrebna sila 2 do 4 konjskih sil, mlin tehta 320 kg, je 1,6 m dolg, širok 0,90 m in visok 1,85 m. Na uro namelje mlin 60 do 400 kg moke oziroma drobljenke.

TRIUMPH-mlin je malo manjši, kljub temu pa je njegova storilnost še vedno zelo velika, saj more namleti mlin v eni uri 50 do 200 kg moke oziroma drobljenke. Ta mlin je zlasti primeren za gorske kmete. — Mlin je 1,4 m dolg, 0,6 m širok in 1,63 visok. Teža je samo 195 kg, na uro pa porabi 2 do 3 konjske sile.

Mlina tipa TEMPO in RAPID sta za mletje drobljenke (šrot) in za mletje ovsu ter za napravo vseh vrst krmilne moke. Razen tega pa moremo s tem mlinom napraviti tudi zdrob ter moko za žgance. Te vrste mlinov so visoki 1,45 m, širina je 0,53 m, dolžina pa 1,1 m. Težki so ti mlini samo 120 kg.

Učitelji, pozor!

Naročite ob začetku šolskega leta:

1. Slovensko slovnico (skupaj I., II. in III. del) . . . šil. 1'50
2. Zvezdice (pesmi) . . . „ 2'—



USTANOVljENO 1607

SCHLIEPIE-PIVOVARNA

U. Grömmner ♦ Celovec - Klagenfurt in Podgora

Vse šolske potrebščine

KUPITE DOBRO IN POCENI

V KNJIGARNI IN PAPIRNICI

Cacinthia

družbe sv. Jožefa

Celovec - Klagenfurt, Völkermarkter Ring 25, Telefon 26-21



Ustanovljeno 1670

Zvonarna
(Glockengießerei)

Fr. Oberascher & Co.

SALZBURG - KASERN

Tvrška je dobavila v letih po 1945 poleg svoje normalne proizvodnje več kot 400.000 kg zvonov iz Oberascherjeve specialne bronce.

Nobena druga avstrijska zvonarna ni dosegla tako visoke zmogljivosti. Ročno mojstrsko delo in čistost zvoka naših zvonov sta dosegla po vseh avstrijskih zveznih deželah polno priznanje.

Dobavljamo zvonove vsake velikosti iz bakreno kositrne bronce ter iz specialne Oberascherjeve bronce. Dobavimo tudi električne naprave za zvonjenje.

Tvrška Oberascher jamči za vse svoje izdelke.

Kärntner
Autozentrale
M. J. Potuznik

Koroška avtocentrala

Vam nudi nova in rabljena motorna vozila v vseh cenah
Izvolite obiskati našo razstavo na St. Ruprecht Strasse 4, ki
je odprta dnevno od 8. do 12:30 in od 14:30 do 18. ure

Landesvertretung:



ŠKODA



Tatra

Minor

JOSEF REITER'S ERBE

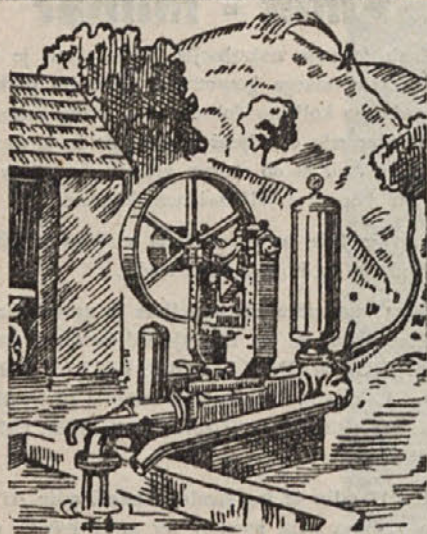
Hacald Reiter

Žaga - Lesna trgovina - Izvoz lesa

Pliberk - Bleiburg

Beri in širi

Naš tednik - Kronika



BAUER-gnojišnične ureditve

donašajo največje pridelke in zagotavljajo pridelke tudi ob suši

Dvo- in trobatne gnojišnične črpalke
gnojišnične razpršilne krožne črpalke na visoki pritisk

gnojnične črpalke, gnojišnična mešala
gnojišnične in razpršilne cevi
armatura jam
velikopovršinski razpršilci
razpršilci gnojišnice.

Specialna tvornica gnoj. in razpršilnih naprav

RUDOLF BAUER, Voitsberg

Štajersko, tvornica črpalk in cevi, tel. 74

Praktično razkazovanje na sentviškem jesen. sejmu

Hans Traninger

HOLZGROSSHANDEL

EXPORT
IMPORT

KLAGENFURT - Völkermarkter Straße 38
Telefon Nr. 15-95



TEKSTILNI IZDELKI TOVARNE

PENKER

PREDNJAČIJO PO KVALITETI IN TRAJNOSTI

Na Koroškem je mnogo večjih ali manjših tekstilnih tovarn, ki izdelujejo razne vrste blaga — od platna, pletenin pa do blaga za ženske in moške obleke in plašče. Tudi finejše tkanine in celo tkanine za posebne svrhe, kakor težja pregrinjala in deloma preproge, se deloma izdelujejo doma. To je nadvse razveseljivo, dokazuje sposobnost in vnemo domačega obrtništva, oziroma te vrste industrije ter je v veliko pomoč domačemu človeku.

Eno takih, in sicer najzvarnejših podjetij te stroke, je tekstilna tovarna PENKER v Pusarnitz pri Špitalu ob Dravi. Posebnost so njeni izdelki blaga za domače potrebe — obleke za praznične in delovne dneve ter za koroške narodne noše. Blago za za koroške noše („Kärntner Anzug“) iz Penkerjeve

tovarne je posebno trpežno, gladko, fino pleteno ter ima vse tiste lastnosti, ki jih kupec najbolj ceni: je odporno proti vsakemu vremenu, drži gube, ima prijetno barvo in — kar je tudi važno, predvsem za malega človeka — poceni. Vse te stvari poznajo seveda predvsem oni, ki nosijo obleke iz PENKER-jevega lodna. Teh je mnogo, saj imajo številni trgovci tudi na Južnem Koroškem na prodaj PENKER-jeve tekstilne izdelke ter so vsled njih solidnosti s svojimi odjemalci vred izredno zadovoljni.

Mnogi pa so postali pozorni na PENKER-jev loden tudi iz oglasov v našem listu. Tem priporočamo — tako trgovcem kot predvsem kupcem — našim čitateljem, naj se pri prihodnjem nakupu odločijo za Penkerjevo blago, ker jim ne bo žal.

Sestavni deli za **stroje in avtomobile**

Zobčasta kolesa - Strugarstvo - Zunanje in notranje brušenje - Vrtanje in rezkanje - Prebijanje - Stiskanje
Rezanje in obrobjanje pločevine 2000 mm dolge in do 5 mm jakosti

Gradnja karoserij za omnibuse in tovarne avtomobile

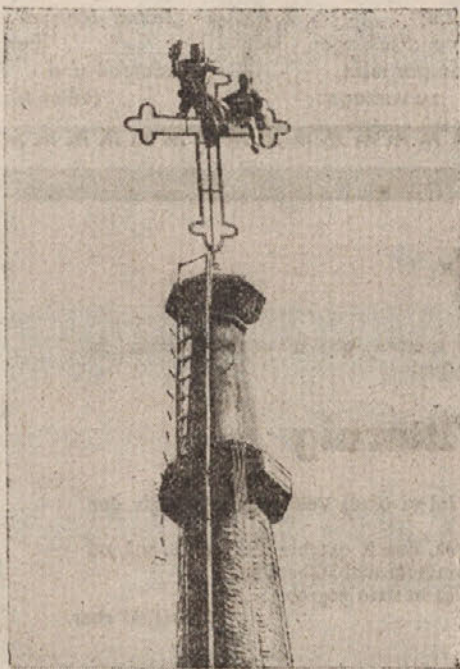
„Klagenfurter Maschinenfabrik“
(Celovška tovarna strojev)

Celovec - Klagenfurt Weldmannsdorfer Straße 115 Telefon 32-84

TINJE

Kraj Tinje omenjajo zgodovinski viri prvič leta 1176. Koncem trinajstega stoletja je označena cerkev kot Marijina cerkev. Šele proti koncu šestnajstega stoletja so velikovski prošti preložili svoj sedež iz Velikovca v Tinje, verjetno radi tega, ker se je v Velikovcu močno širil protestantizem.

Leta 1616 je štela tinjska cerkev 18 podružnic in sicer: Kapela sv. Mihaela na tinjskem pokopališču; cerkev sv. Ruperta v Virni vasi; cerkev sv. Jurija v Vabni vasi; cerkev sv. Margarete v Goričah; cerkev sv. Mihaela v Šmihelu ob Krki; cerkev sv. Miklavža v Mišljah; cerkev sv. Egidija v Lečni gori; cerkev sv. Neže v Streglah; cerkev sv. Andreja v Bučnji vasi; cerkev sv. Jakoba v Pokrčah; cerkev sv. Filipa v Rajneku; cerkev sv. Martina v Ličji vasi; cerkev sv. Bartolomeja v Medgorjah; cerkev sv. Vinca v Sepcu; cerkev sv. Miklavža v Dražji vasi; cerkev sv. Petra v Grabštajnu;



JOSEF MAYERBRUGGER

MOJSTER ZA KRITJE Z OPEKO IN ŠKRILJEM
CELOVEC-KLAGENFURT-WEST, Prinz-Eugen StraÙe 3, Telefon 42-76

lasten kamnolom

Izvedba vseh strešnih del za CERKVE, STOLPE in gradove

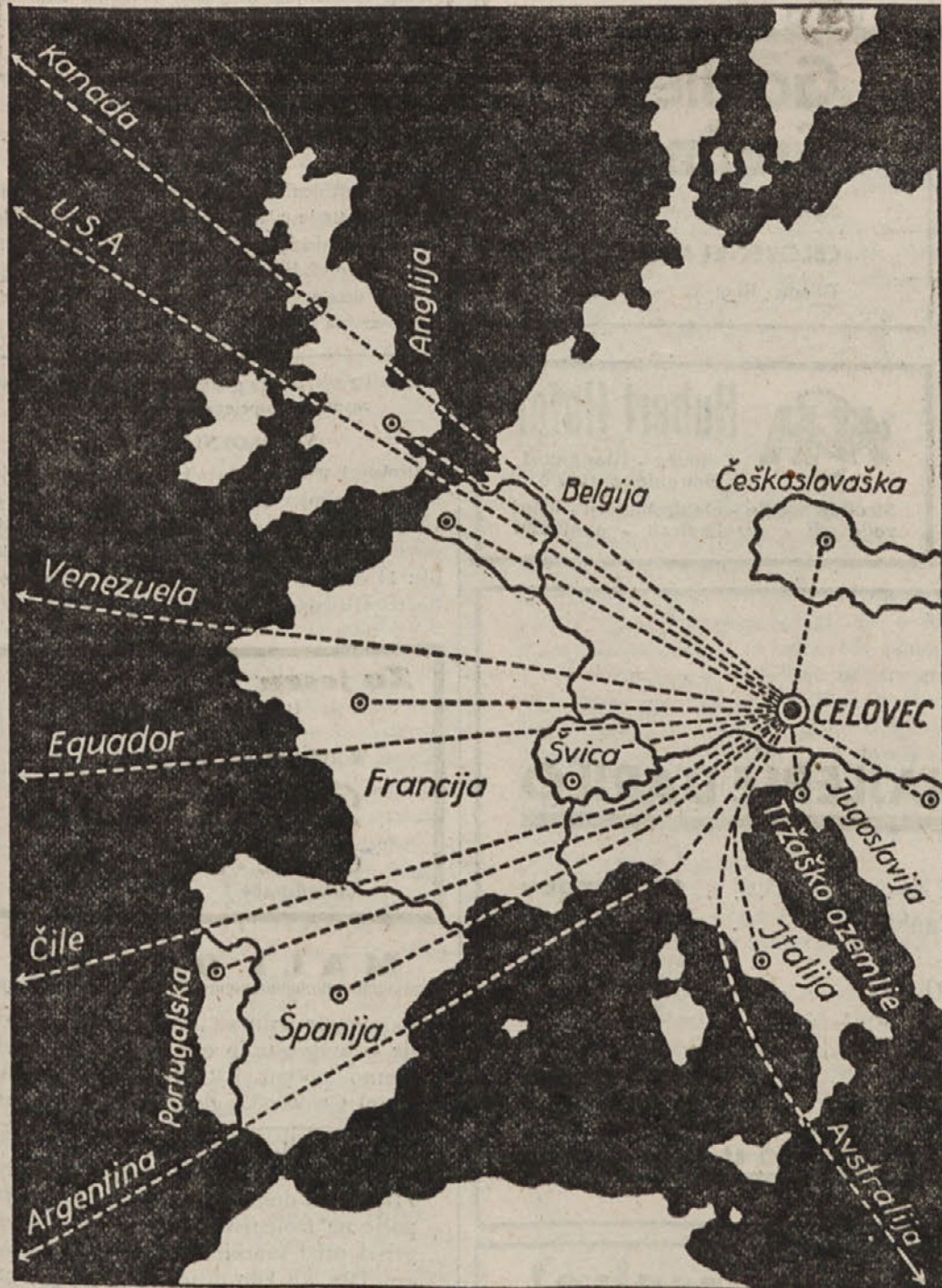
cerkev sv. Ožbalta v Jadovcah in cerkev sv. Janeza v Dravskem dvoru. Iz tega pregleda sledi, da je imela tinjska cerkev kar obsežni delokrog in današnja tinjska dekanija le malo sega preko teh imenovanih fara.

Temu položaju odgovarja tudi mogočna stavba tinjske prošnje. Če človek opazuje cerkev in prošnjo z južne strani, tedaj ima vtis, da sta prošnja in cerkev eno poslopje.

Letos je dobil tinjski stolp nov križ, ki se blesti na vse strani. Firma Mayerbrug-

ger je pri tem svoje delo vzorno opravila.

Sicer pa so Tinje dale tudi kulturnemu življenju zaslužne moze; tako velikega korškega slikarja Pernharta ali Pernata, goriškega nadškofa Franca Lušina ter zdravnika dr. Kuharja, ki je s svojimi prihranki v Ameriki omogočil ustanovitev takozvanega „Kucherhofs“ v Celovcu. Na žalost pa vsebina testamenta ni bila nikoli objavljena in se tudi mnogo govori, da je Kuhar kot Slovenec namenil svoj denar ustanovitvi slovenske kmetijske šole.



Kdor v

„Našem tedniku — Kroniki“

oglašuje, 27 držav ga čuje!



MODNA
HIŠA

Mimi Kerasseer

CELOVEC - KLAGENFURT, PARADEISERGASSE

nudi najugodnejše za jesen in zimo:

plašči - kostumi - obleke

krzneni plašči samo iz

kakovostega materiala po **izredno ugodnih cenah**

Tudi za močne dame velika izbira

RAZNE VESTI

PLASTIČNA LETALA

Strokovnjaki za preiskave, ki delajo v letalskem zavodu britanskega ministrstva za preskrbo, predvidevajo skorajšen pričetek izdelovanja letal iz plastičnega materiala, pri čemur se bodo proizvodni stroški zmanjšali za polovico. Razvili so novo konstrukcijsko tehniko za izdelovanje letal iz izredno močnega plastičnega materiala, katerega poljubno oblikujejo.

Posamezne dele letala, ki so iz plastičnega materiala, je mogoče hitro izdelati in to z razmeroma enostavnim orodjem. Čeprav je zaenkrat cena tega novega plastičnega materiala približno ista kot običajnega materiala, ki ga uporabljajo za gradnjo letal, se bodo gradbeni stroški vendarle znatno znižali.

VIRAKEL, NOVA ČUDEŽNA TKANINA

Vedno večja uporaba umetnih tkanin je povzročila v ameriški tekstilni industriji velike spremembe.

Med novimi izdelki je tudi „virakel“, zmes 45 % čiste volne in 55 % dakrona, novega umetnega vlakna. Iz nove tkanine izdelujejo moške in ženske obleke.

Novi tekstilni izdelek, ki ga označujejo za čudež, je postavila na trg družba Deering, Milliken and Company. Predsednik navedene družbe označuje za prvi resnično revolucionarni izdelek, ki se da boljše predelovati kot vsaka druga tkanina. Tovarnarji, ki izdelujejo iz virakla tropske obleke in trgovci, ki jih prodajajo, izjavljajo, da so obleke iz virakla hladnejše in lažje ter da se manj gubajo in obrabljajo kot obleke iz katere koli druge umetne tkanine. Obleka iz virakla tehta 285 gramov.

Pocinjeni krmilni kotli —

Kotlaste peči — štedilniki —

Šobne peči.

Franz Napotnik

Celovec-Klagenfurt, Priesterhausgasse 24

Z izdelovanjem virakla so sicer določene težave, ki jih povzroča barvanje in krojenje stoodstotnega dakrona, ki je lahko vnetljiv in ki se naglo raztegne.

Važna novost v tekstilni industriji je tudi novi tekstilni postopek, ki se imenuje „stazenu“, s katerim kemično predeljujejo bombaž in umetne svile, da postanejo podobne volni.

ZE 75 LET ZADOVOLJNI KUPCI!

Pri nas dobite samo kvalitetno blago po nizkih cenah!

Pralna flanela, najboljša kakovost, čisti bombaž	15.60 za meter
flanela za nočne halje, veliko-roznata	18.20 za meter
barhent za spodnje hlače, čisti bombaž, rjav, plav	18.50, 19.90
rjuhe iz flanelle, čisti bombaž, 225 cm dolge	66.—, 69.—
mollino, cca 85 cm širok, čisti bombaž	12.80
perilo: tople damske triko-hlačke, vel. 3	25.50
moške lovske spodnje hlače, dolge	32.30
macco pralna garnitura (hlače, srajca)	25.50
zimske nogavice, macco ripp, v vseh barvah	15.60
zimske nogavice, macco svila, v modnih barvah	15.00
otroške nogavice, znamka „Rotkäppchen“, od	6.40

dalje: prešite in volnene odeje, inlet, barhent za obleke, perje za postelje (za kg žc od 26.60)
Dnevno razpošiljamo po pošti!

JOSEF KAUS & SOHN, Beljak-Villach, Italienerstr. 12

Felici
Textil
KUCHAR
Villach

Volneno blago - barhanti - belo perilo

ČEVLJI

Graf

SO REŠ NAJBOLJŠI

Celovec - Klagenfurt, Burggasse

Resch Simon

LESNA TRGOVINA

Sinča vas - Kühnsdorf, telefon 9

Kupujem vsako množino borovega, smrekovega in macesnovega lesa posekanega in stoječega, po najugodnejših dnevnih cenah

Gottfried Anrather

CELOVEC — KLAGENFURT, PAULITSCHGASSE 9

Zlati in srebrni nakit, pršani, uhani

Valika zaloga vseh vrst in kvalitet

Solidna postrežba - zmerne cene

Sprejema tudi popravila



Ja, zu allen
andern Fragen
gibt es jetzt noch
neue Plagen:



„Ach, hört man
Frau Meier sagen,
was koch ich
an Fleischlos-Tagen?“



Nun, hier ist
kein Grund zu klagen
und schon gar nicht
zu verzagen:



„König“-Mehlspeisen
behalten
jederzeit und
jedem Magen!



König mit den
Bilderrezepten
BACKPULVER

Slavenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Oddaje vsak dan od 14.30 do 15.00, ob sobotah od 9.00 do 9.30, ob nedeljah in praznikih od 7.15 do 7.45, v torek in izmenoma vsak drugi četrtek in soboto tudi od 18.30—19.00 ure. — Poročila pri vsaki popoldanski oddaji.

- 15. oktobra: Za mladino: Pot iz teme.
- 16. oktobra: Zdravnik. — Zvečer: Jezikovni paberki iz Koroške.
- 17. oktobra: Za gospodinje.
- 18. oktobra: Za naše malčke. — Zvečer: Iz narodnega življenja: pesnica Milka Hartmanova.
- 19. oktobra: Sodobna vprašanja.
- 20. oktobra: Za podeželje.
- 21. oktobra: Verski govor. — Pester spored.

NEW-YORK

(val 19, 25, 31, 49, 251 in 379 m)

Oddaje vsak dan ob 18.—18.15 in od 19.30 do 19.45 (samo val 379).

LJUBLJANA (val 202,1, 212,4, 327,1 m)

Oddaje vsak dan od 5. do 7., od 12. do 15.30 in od 18. do 24. ure, ob nedeljah od 6.30 do 24. ure. — Gospodinski nasveti vsak torek in petek med glasbenim sporedom od 6.15 do 7. ure, ob torkih tudi ob 13.50. — Kmetijski nasveti ob nedeljah ob 16.50 — Kulturni pregled ob četrkih ob 14.15 — Zanimivosti iz zdravstva in prirode ob sredah ob 19.40 in ob petkih ob 14.15 — Prireditelji slovenskih narodnih pesni ob petkih ob 18.00 — Vsak dan ob 22.30 na valu 327,1 m oddaja za inozemstvo.

12. oktobra ob 14.00: Slovenske narodne in umetne pesmi

ob 18.30: Fantje na vasi

13. oktobra ob 17.10: Narodne pesmi

KINO

Celovec - Klagenfurt
STADTTHEATER

Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

Do 18. oktobra: „Die tödlichen Träume“

PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30

Do 18. oktobra: „Dr. Holl zwischen zwei Frauen“

Bellak - Villach

BAHNHOFLICHTSPIELE

Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.

Do 12. do 18. oktobra: „Der Rebell“

Kupujem uporabljivo železo — staro železo — razne kovine — cunje — star papir — kosti — ščetine

G. FRICK

Celovec-Klagenfurt, Salmstrasse 7

Svilene nogavice od Š 17.90

Nylon nogavice od Š 34.50

v priznani dobri kakovosti in izbiri

Grüner

Celovec - Klagenfurt, Burggasse



Domača in inozemska bogata zaloga pnevmatik in gumijastih dušnic (Schläuche)

Avto hiša
Kaposi & Co.

Celovec-Klagenfurt
Villacher Straße 51
Telefon 18-32

„Ach, hört man
Frau Meier sagen,
was koch ich
an Fleischlos-Tagen?“

Nun, hier ist
kein Grund zu klagen
und schon gar nicht
zu verzagen:

„König“-Mehlspeisen
behalten
jederzeit und
jedem Magen!

König mit den
Bilderrezepten
BACKPULVER



Učiteljski zbor ljudske šole v Globasnici sporoča bivšim učnim močem in učencem šole pretresljivo vest, da nas je gospod

Luka Witternig

šolski ravnatelj in nadzornik nadaljevalnih šol za okraj Velikovec, v nedeljo, dne 7. oktobra 1951, za vedno zapustil.

Dragega ravnatelja bomo spremili v torek, dne 9. oktobra 1951, ob 8. uri, od hiše žalosti v Globasnici na pokopališče v Šmihelu nad Pliberkom.

V Šmihelu je ob desetih maša zadušnica in nato pogreb.

Učiteljski zbor.



V globoki žalosti sporočamo, da je Vsem ogočni po težki bolezni poklical k sebi svojega služabnika

gospoda

Luka Witternig-a

ravnatelja ljudske šole v Globasnici in nadzornika nadaljevalnih šol za okraj Velikovec, dne 7. oktobra 1951, previdenega s svetimi zakramenti.

Blagega pokojnika bomo spremili v torek, dne 9. oktobra ob 8. uri dopoldne, od hiše žalosti v Globasnici na pokopališče v Šmihelu nad Pliberkom, kakor je bila to njegova zadnja želja.

V Šmihelu je ob 10. uri maša zadušnica in nato pogreb.

Dragega pokojnika priporočamo spominu v molitvi.

Marija Witternig, žena in sorodniki.

OGLASI prinašajo
dobitek!

Kmetije in gozdni
posesniki, pozor!

Kupujemo vsako količino lesa

SMREKE, BUKVE, VRBE, ČRNE
JELŠE, SREBRNEGA TOPOLA in
LIPE. Omajen in v ljubju po naj-
višjih dnevnih cenah **STOJEČ**
ali **franko tovarna**

Ponudbe na naslov:

Sirius - Grünbach A. G.

tovarna vžgalic

Klagenfurt - Celovec, Siriusstr. 1



„Hiša malega človeka“
dobavlja najugodnejše
radio-aparate, elektro material
Radio Schmidt Celovec, Bahnhofstr. 22

T v r d k a

Gottlieb
Großnegger

Stavbno in galanterijsko kleparstvo

CELOVEC-KLAGENFURT

Villacher Ring 31 — Telefon 24-90



Hubert Hofer

Celovec - Klagenfurt
Getreidegasse 7/8

Stroji in orodje - elektromotorji - hišni
vodovodi - dizelmotorji - gnetilniki

Dobra knjiga

ŠE VEDNO NAJLEPŠE DARILO

Album Koroške	15 šilingov
Križ na gori (Ivan Cankar)	5.—
Rotija (Mauser)	3.—
Sin mrtvega (Mauser)	3.—
Prekleta kri (Mauser)	3.—
Čmokec poskokec (Bazilij)	3.—
Cela kolekcija stane	25 šilingov

Za inozemstvo stane cela kolekcija 2.50 U. S. A. dolarja

Schlepppe pivo - tekoče hranivo!

URADNE OBJAVE

Deželno finančno ravnanstvo za Koroško

Popis oseb in obratov za leto 1951
Naložitev davčne izkaznice za plače za leto
1952-1953

Dne 10. oktobra je popis oseb in obratov. Vsak družinski poglavar mora v ta namen izpolniti v dvojniki gospodinsko popisno polo. Ako bi kak družinski poglavar te gospodinske pole ne dobil, jo mora zahtevati od hišnega lastnika ali njegovega namestnika.

Vpisi v gospodinsko polo morajo biti dobro čitljivi. Izpolnjene morajo biti vse razpredelnice, ker so vsi zahtevani podatki važni. Družinski poglavarji, ki tega ne upoštevajo, povzročajo s tem sebi in uradom nepotrebno delo. Naknadne posebne poizvedbe zahtevajo mnogo časa in stroškov.

Za delojemalce, ki vpišejo podatke v gospodinske pole netočno in nepopolno, more s tem nastati občutna škoda. Obstojna namreč nevarnost, da davčna izkaznica za plačo ne bo pravočasno izstavljena ali pa bo vpisana v nji nepravilna davčna skupina. S tem pa je združena možnost, da bodo nepravilno predpisani višji davčni iznosi.

Gospodinske pole vsebujejo navodilo za družinske poglavarje. Zato naj vsi družinski poglavarji ta navodila pred izpolnjevanjem popisne pole prečitajo. Popisne pole vsebujejo nekatere vpise kot vzorec, ti bodo družinskim poglavarjem olajšali delo pri vpisih podatkov.

Koroški deželni konservatorij

VPISOVANJE

Koroški deželni konservatorij začne s šolskim letom 1951-52 v ponedeljek, dne 8. oktobra. Vpisi dosedanjih učencev so dne 8. in 9. oktobra od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure, vpisi za nove učence pa so dne 11. in 12. oktobra od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure. Mladolletne učence morajo pri vpisu neobhodno spremljati starši, pri ostalih učencih je to zaželeno. Pri vpisovanju je treba plačati v gotovini razen vpisnine tudi prvi obrok šolnine. Za dosedanje učence, ki se ne bi pravočasno vpisali, obstoja nevarnost, da ne bodo več dodeljeni svojim dosedanjim učiteljem. Pojasnila daje tajništvo deželnega konservatorija v Celovcu, Miesstaler Strasse 8, telefon 31-97.

Urad koroške deželne vlade

KONCESIJSKI IZPIT ZA ELEKTRO-
INSTALACIJO

Kot predvideni rok za prihodnji koncesijski izpit za elektro-inštalacijo pride v poštev prva polovica meseca decembra 1951. Prosilci naj oddajo kolkovane prošnje za pripustitev k izpitu pri uradu koroške deželne vlade, oddelek 27, najkasneje do 10. novembra 1951.

Zbornica obrtnega gospodarstva za Koroško
zavod za pospeševanje gospodarstva

STROKOVNI TEČAJI

Strokovni tečaj za tapetnike (praktično blazinjenje in spenjanje). Začetek: ponedeljek, dne 15. 8. 1951, ob 8. uri zjutraj v zavodu za pospeševanje gospodarstva, Celovec, Alter Platz, št. 15-1. Trajanje: 14 dni, od ponedeljka do petka, celodnevno. Konec prijav dne 11. oktobra 1951.

Za jesen

flanele - barhanti

v največji izbiri pri

Schiermutter

Celovec - Klagenfurt

Karlreitstraße 1

MALI OGLAS

Slabo vreme zahteva dobre obutve. Čevlje — preproste in elegantne, izdelava kvaliteto poceni KREBS (vodja Gustav Stare) Celovec-Klagenfurt; Blumengasse.

Feliks Prijatelj, 4642, E. 93. St. Cleveland, Ohio, USA, išče svojega nečaka Franceta Prijatelja, doma iz Male vasi, p. Dobropolje na Dolenjskem. Franc Prijatelj je prišel pred kratkim v Avstrijo. Ako on sam čita, ali kdo drugi ve za njegov naslov, je naprosen, naj javi to na gornji naslov.